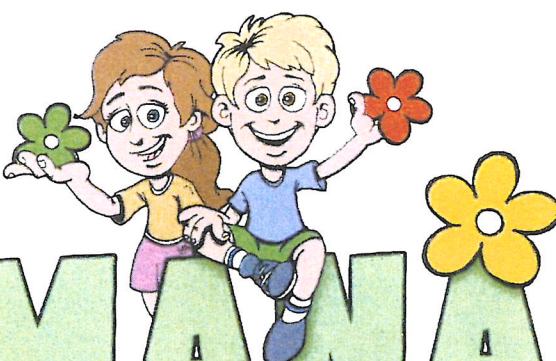

VELTMANÅA BARNEHAGE

EN HAGE SOM BLOMSTRER - HELE ÅRET

ÅRSPLAN 2025/2026

INNHold

Barnehagesjefen taler: «Barnehagene i Vestre Toten kommune»	s. 1
Verdiplakat for barnehagene i Vestre Toten Kommune	s. 2
Velkommen til et nytt barnehageår	s. 3
Personalet 2025/2026	s. 4
Barnehagens åpningstid	s. 5
Dagens rytme	s. 6
Aktiviteter gjennom året	s. 7
Samarbeid	s. 9
Tilvenning i barnehagen	s. 11
Tilknytning	s. 13
Trygghetssirkelen	s. 14
Barnehagen som pedagogisk virksomhet	s. 15
Barnehagens visjon	s. 16
Barnehagens verdigrunnlag	s. 17
Omsorg og trygghet	s. 17
Danning	s. 18
Bærekraftig utvikling	s. 19
Læring og progresjon	s. 20
Livsmestring og helse	s. 21
Mat og kosthold	s. 21
Lek	s. 22
Når barnet ditt svarer: «I dag har jeg bare lekt...»	s. 23
Lekens utvikling	s. 24
LEAN	s. 25
Fagområder i Rammeplan for barnehager	s. 25
Arbeidsplan 1-3 år	s. 26
Arbeidsplan 3-4 år	s. 27
Arbeidsplan 5-6 år	s. 28
Barns medvirkning gjennom prosjektarbeid	s. 29
Sosial kompetanse og et trygt og godt barnehagemiljø	s. 30
LØFT	s. 33
Språk	s. 34
Realfag i barnehagen	s. 36
Høytider	s. 37
Vår verden – et flerkulturelt mangfold	s. 38
IKT i barnehagen	s. 39
Trafikk	s. 40
Barns medvirkning	s. 41
De eldste i barnehagen, Regnbueklubb	s. 43
Vurdering av barnehagens arbeid	s. 45
Vurdering 2025/2026	s. 46

Barnehagene i Vestre Toten kommune – til barns beste alltid!

Velkommen til et nytt barnehageår!

Vi gleder oss til å ta fatt på et nytt og spennende barnehageår i Vestre Toten kommune!

I vår kommune er det 560 barn som har barnehageplass, fordelt på 11 kommunale og private barnehager. Vi samarbeider godt på tvers av barnehagene for å sikre at alle barn i kommunen får et trygt og godt barnehagetilbud med høy kvalitet.

I barnehagene våre jobber vi ut fra felles verdigrunnlag. Verdiene **trygghet, respekt, inkludering og mestring** er viktige for oss og skal prege alt vi gjør i hverdagen. Barnekonvensjonen står i sentrum for arbeidet vårt, og vi har fokus på å skape et godt miljø der alle barn kan trives, leke og utvikle seg.

Vi vet at dere foreldre er de viktigste personene i barnas liv. Barn trenger trygge, varme voksne som ser dem, setter grenser med kjærlighet og støtter dem i å utvikle seg til robuste og selvstendige mennesker. I barnehagen ønsker vi å være en forlengelse av hjemmet – og vi vet at et godt samarbeid mellom foreldre og barnehage er avgjørende for barnas trivsel og utvikling.

Barnehageloven og rammeplanen gir oss føringer på innholdet i arbeidet. Vi legger vekt på at omsorg, lek, læring og dannelse henger sammen og er like viktige deler av barnas hverdag.

I Vestre Toten har vi de siste årene hatt særlig fokus på **lekens betydning**. Vi vet at lek er grunnleggende for barns trivsel, vennskap og læring. Derfor jobber vi aktivt for at alle barn skal få oppleve gleden ved lek i et stimulerende og trygt miljø, sammen med trygge voksne.

Personalets relasjonskompetanse er nøkkelen til at barna skal trives. Derfor samarbeider vi med Universitetet i Innlandet for å heve personalets kompetanse – blant annet om hvordan vi skaper gode leke- og læringsmiljøer og er til stede som trygge og støttende voksne.

Barndommen er viktig – her og nå! I samarbeid med dere foreldre skal vi skape trygge, innholdsrike og gode barnehagedager for hvert enkelt barn. Vi gleder oss til et år preget av godt samarbeid, nære relasjoner og masse lek og glede – **til barnas beste, alltid!** ❤️

Lykke til med et nytt barnehageår

Med vennlig hilsen

Malin Iversen

Barnehagesjef

TIL BARNETS BESTE - ALLTID

- Alle barn skal få oppleve lek, glede og fellesskap i våre barnehager
- Alle barn skal oppleve følelsen av mestring i barnehagehverdagen
- Alle barn skal føle seg like mye verdt og få mulighet til å medvirke
- Alle barn skal erfare og utvikle gode relasjoner til andre barn og voksne
- Sammen skaper vi et trygt og inkluderende barnehagemiljø med vekt på lek, omsorg, danning og læring

BARNEHAGENE I VESTRE TOTEN KOMMUNE

VELKOMMEN TIL ET NYTT BARNEHAGEÅR !

Foran deg har du nå årsplan for dette barnehageåret. Den er et arbeidsredskap for oss som jobber i barnehagen, og den forteller deg hva vi skal jobbe med og hvordan.

Vi ønsker at Veltmanåa barnehage skal være et godt og trygt sted å være for barn, foreldre og personalet.

BARNET ER I FOKUS og vårt barnesyn og verdigrunnlag er at:

- ✓ Alle barn har iboende muligheter til utvikling og læring, og vi legger vekt på at de skal føle mestring.
Vi gir dem et likeverdig tilbud ut ifra det enkelte barns behov og forutsetning.
- ✓ Alle barn er unike, like mye verdt, lærevillige og undrende.
Vi møter dem med åpenhet, respekt og anerkjennelse.
- ✓ Alle barn er sosiale.
Vi legger vekt på at barna skal føle trygghet og vi setter fokus på samhandling og samspill. Alle barn skal føle seg inkludert og ha venner å leke med.

De fleste av oss som jobber i Veltmanåa barnehage har lang erfaring innenfor barnehageyrket – og vi trives i jobben vår !
Gjennom holdningsskapende arbeid, ulik kursing og bevisst jobbing med personalsamarbeid er vi en barnehage som stadig er i utvikling, både faglig, som enkeltpersoner og som team.
Glede og humor er viktig, og vi er opptatt av å fokusere på muligheter og på det positive i hverdagen – vi vil si mer **JA enn NEI !**

Vi er glade for at du som forelder «følger oss på veien» gjennom året, og at du er interessert og engasjert i det arbeidet vi gjør. For å få en god barnehage er vi avhengige av et godt og tett samarbeid med deg. Vi er åpne for idéer, synspunkter, ris og ros.
Personalet har taushetsplikt etter Lov om barnehager § 44 og Opplysningsplikt etter Lov om barnehager § 46. Vi har også en aktivitetsplikt dersom barn blir krenket av andre barn eller ansatte etter Lov om barnehager § 40, 41 og 42

På forrige side så du Verdiplakaten til barnehagene i Vestre Toten Kommune med visjonen «**TIL BARNETS BESTE – ALLTID. Verdien vi skal jobbe etter er: TRYGGHET, RESPEKT, INKLUDERING og MESTRING. Du vil finne disse ordene igjen flere steder i årsplanen. De er utvidet, streket under og skrevet med blått.**»

Tlf.nr til kontoret (styrer) er: 95 41 39 89

Hver avdeling har i tillegg sitt eget telefonnummer, se siden om «Personalet»

E-post adresse: mona.braathen@vestre-toten.kommune.no

PERSONALET 2025/2026

Styrer: Mona Bråthen

Stedfortreder for styrer: Eli Lønhaug

BLÅVEISEN Tlf.nr: 95 11 88 03

Pedagogisk leder: Eli Lønhaug, 90 % st.

Barnehagelærer: Lasma Menike, 100 % st

Barne- og ungdomsarbeider: Ingeborg Smedshammer, 100 % st.

Barne- og ungdomsarbeider: Silje Bugten Pedersen, 100 % st.

Barne- og ungdomsarbeider: Mie Johnsen, 100 % st.

RØDKLØVER Tlf.nr: 95 41 50 91

Pedagogisk leder: Lene Gullichsen, 100 % st.

Barnehagelærer: Signe Marie Nordby, 100 % st.

Barnehagelærer: Sissel Brobakken, 10 % st.

Barne- og ungdomsarbeider: Mona Helen Haugstad, 100 % st.

Barne- og ungdomsarbeider: Arlen Furset, 80 % st.

Barne- og ungdomsarbeider: Linda Brekken. 30 % st.

LÆRLING :

Noa Sebastian Sommerstad 100 % st.

PRESTEKRAGEN Tlf.nr: 95 47 71 87

Pedagogisk leder: Madeleine Kværnsveen 100 % st.

Assistent: Maia Frøsaker, 100 % st.

Assistent: Viktoriia Obmok, 100 % st.

SKOGSTJERNA Tlf.nr: 95 47 72 48

Pedagogisk leder: Lene Moe Sundal, 100 %

Barnehagelærer: Solveig Syljuåsen, 100 %

Barnehagelærer: Sissel Brobakken, 10 % st.

Assistent: Tove Andersen, 100 % st.

Assistent: Jesper Hjort, 80 % st.

I TILLEGG HAR VI:

Fast vikar, som blir å finne på flere avdelinger:

Assistent: Mai Britt Svendsen 60 % st.

Ekstra ressurs for språkstimulering, som blir å finne på Rødkløver og Skogstjerna :

Barnehagelærer: Sissel Brobakken 40 % st.

BARNEHAGENS ÅPNINGSTID

ER FRA KL 06.45-16.15.

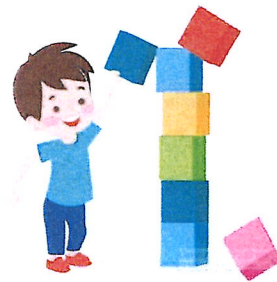
BARNEHAGEN ER STENGT:

- ✚ Ukene 28, 29 og 30 i juli
- ✚ Julaften og nyttårsaften
- ✚ I påskeuka
- ✚ 5 planleggingsdager
- ✚ Alle røde helligdager

PLANLEGGINGSDAGER for barnehageåret 2025 / 2026:

- ✚ Fredag 15. august 2025
- ✚ Mandag 27. oktober 2025
- ✚ Fredag 2. januar 2026
- ✚ Mandag 16. mars 2026
- ✚ Fredag 15. mai 2026

Planleggingsdagene brukes til kurs eller intern planlegging, og da er barnehagen stengt.

Datoene kan bli endret, følg med under overskriften «Kalender» på hjemmesida til barnehagen.

Barnehageåret går fra f.o.m. 1. august t.o.m. 31. juli.

I løpet av barnehageåret skal barnet ha 4 uker ferie, der minst 3 uker avvikles når barnehagen er sommerstengt.

Barn som skal begynne på skolen, eller skal skifte barnehage, har ikke plass etter 31. juli.

DAGENS RYTME

- KL. 06.45 Barnehagen åpner
- KL. ca. 08.15 Frokost
- KL. ca. 09.15 Samlingsstund (samtale, sang, lese bok)

Planlagte eller selvbestemte aktiviteter eller lek på egen avdeling eller på tvers av avdelinger, turer

- KL. ca. 11/11.30 Lunsj
- Utelek, hvile, sove
- KL. ca. 14.30 Fruktmåltid
- Lek inne eller ute
- KL. 16.15 Barnehagen stenger

Dagsrytmen kan variere noe fra dag til dag, og fra avdeling til avdeling, men slik ser den ut i hovedtrekk.

I løpet av året har vi ulike arrangementer som dere foreldre inviteres til:

- Åpen dag for familien
- Verdensdagen for flerkulturelt mangfold
- Sommerfest

AKTIVITETER GJENNOM ÅRET

AUGUST	Det er flere nye barn i barnehagen og vi bruker tiden til å bli kjent med hverandre Tema: OPPSTART OG TILVENNING 15/8: Planleggingsdag, barnehagen er stengt Regnbueklubb: Opplegg for de eldste begynner i uke 34, se egen side i årsplan.
SEPTEMBER	Tema: «Brann» og vi avholder 2 brannøvelser 17/9: Noen barn besøker Raufosstun omsorgsboliger Foreldremøte, invitasjon kommer
OKTOBER	Uke 41: Det er ingen Regnbueklubb denne uka pga høstferie for skolene Åpen dag: Vi inviterer besteforeldre, tanter, onkler, mor og far 27/10: Planleggingsdag, barnehagen er stengt 24/10 Vi markerer FN-dagen
NOVEMBER	Tema: Juleforberedelser • Vi baker pepperkaker • Vi lager julegaver
DESEMBER 	Tema: Juleforberedelser fortsetter • Adventsstund hver mandag • Luciafeiring for barna • Nissefest for barna • Vi inviteres til gudstjeneste i Raufoss Kirke. De som ikke skal i kirken, blir igjen i barnehagen. Etter gudstjenesten blir det julebord for barna 17/12: Noen barn besøker Raufosstun omsorgsboliger og synger julesanger Dere vil få egen informasjon om juleprogrammet vårt, der vil det stå dato for de forskjellige aktivitetene

Dato for planleggingsdager kan bli endret, på grunn av kurs og foredragsholdere. Det vil alltid være oppdaterte datoer på hjemmesidene under overskriften «**Kalender**»

JANUAR	2/1: Planleggingsdag, barnehagen er stengt Regnbueklubb startet opp igjen i uke 2 29/1: Noen barn besøker Raufosstun Omsorgsboliger
FEBRUAR	Vi markerer Samefolkets dag Karneval
MARS	Uke 9: Det er ingen Regnbueklubb denne uka pga vinterferie for skolene Vi markerer BARNEHAGEDAGEN 21/3: «Rockesokkdagen» Det er Verdensdagen for Downs syndrom. Denne dagen rocker vi sokkene, det vil si at vi går med to ulke sokker for å markere at mennesker er forskjellig 16/3: Planleggingsdag, barnehagen er stengt Vi serverer påskelunsj til barna
APRIL	24/3: Noen barn besøker Raufosstun Omsorgsboliger April / mai: Foreldremøte, invitasjon kommer
MAI	Vi markerer Verdensdagen for kulturelt mangfold 15/5: Planleggingsdag, barnehagen er stengt 7/5: Fotografen kommer
JUNI	Siste dag for Regnbueklubben er i uke 23 Sommerfest
JULI	GOD SOMMER

Dato for planleggingsdager kan bli endret, på grunn av kurs og foredragsholdere. Det vil alltid være oppdaterte datoer på hjemmesidene under overskriften «**Kalender**»

SAMARBEID

Foreldre:

For at barna skal bli trygge og trives i barnehagen, er det viktig med et godt samarbeid mellom dere foreldre og barnehagen. Det er du som forelder som er vår aller viktigste samarbeidspartner. Vi jobber for at du skal få tillit til, og føle deg trygg på personalet. Vi ønsker at du viser interesse, engasjement og at du involverer deg i det som skjer i barnehagen. Du har medvirkning i barnehagen, og vi vil gjerne ha tilbakemelding på jobben vi gjør. Vi ønsker å se deg på både foreldremøter og andre arrangementer. I løpet av året gjennomføres foreldresamtaler, der du får informasjon om barnets trivsel og utvikling. Dersom du/dere ønsker en prat med oss utenom de ordinære samtalene, er det bare å si ifra.

Du som forelder og vi som ansatt i barnehagen har et felles ansvar for at barnet trives og utvikler seg, og sammen skal vi ha «TIL BARNETS BESTE -ALLTID» som hovedfokus.

MyKid:

Vi bruker MyKid som kommunikasjonsverktøy i barnehagen. Dette innebærer at du som forelder må laste ned en app på telefonen din for å få informasjon fra oss. Du kan også gå inn på «mykid.no» Der logger du inn med tlf.nr og får tilsendt passord. **Her er det viktig at dere lager dere en bruker og krysser av på nødvendige tillatelser (pga personvernreglene) .** På MyKid legger vi ut det dere trenger å vite, og dere kan sende beskjeder til oss og selv legge inn ferie/fravær. Informasjonsskriv deles ut til nye foreldre ved oppstart i august. Annen informasjon fra oss vil komme på MyKid Er det noe dere lurer på er det bare å spørre.

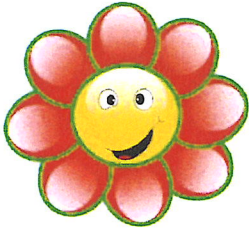
Foreldreråd og samarbeidsutvalg:

Foreldrerådet består av alle foreldrene i barnehagen. Det skal fremme foreldrenes felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehage og foreldre skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget består av 2 foreldrerepresentanter, 2 representanter fra personalet og styrer. Utvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Det skal fungere som et bindeledd mellom personalet, barnehagen og foreldrene.

*«For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg»
(Barnehageloven § 4)*

Samarbeid innad i barnehagen

Innad i barnehagen har vi ulike møter for å planlegge og organisere det pedagogiske arbeidet. Vi har ledermøter, avdelingsmøter og personalmøter. I tillegg har vi interne og eksterne planleggingsdager. Vi legger stor vekt på samarbeid mellom avdelingene. På den måten kan barn og ansatte bli godt kjent med hverandre og bli trygge i hele barnehagen. Vi har felles samlingsstunder, turer og grupper på tvers av avdelinger.

Andre samarbeidspartnere:

Vi samarbeider med bla. helsestasjon, pedagogisk psykologiske tjenester (PPT), barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling (BUP), habiliteringstjenesten (HAB), barnevernet, logoped, fysioterapeut og skolene i nærmiljøet. Før det settes i gang samarbeid og tiltak med de nevnte instanser innhentes samtykke fra foreldrene.

Vestre Toten kommune innfører BTI modellen (Bedre tverrfaglig innsats) for å sikre en bedre tverrfaglig innsats for de barn og familier som trenger det. BTI består av handlingsveileder, stafettholder og en stafettlogg. Handlingsveilederen er en veiledning på hvordan ansatte skal gå frem i saker. Stafettholderen er foreldrenes kontaktperson, når barnet følges opp av en eller flere tjenester. For å ha god oversikt over mål, tiltak, ansvar og evalueringer brukes Stafettlogg. Den ivaretar personvernet og er et verktøy hvor foreldre, stafettholder og involverte samarbeidspartnere jobber sammen for barnets beste.

Mer informasjon om dette finner du på kommunens hjemmeside: [BTI modellen](#)

«FORTELL meg

at jeg er noe,
at jeg kan noe,
at jeg betyr noe.
Fortell meg det.
Ikke fortell meg det jeg gjorde,
eller det jeg kunne gjort,
eller det jeg burde eller skulle gjort.
Nei ikke fortell meg det.
Fortell meg heller
at jeg er noe,
at jeg kan noe,
at jeg betyr noe.
Fortell meg heller det.
Jeg trenger det,
skjønner du.
Jeg trenger det så sårt.
Jeg trenger en søyle av trygghet
Å lene meg mot gjennom livet.
Jeg trenger det,
skjønner du,
for det er så værhardt å leve !»

Ragnhild Bakke Waale

TILVENNING I BARNEHAGEN

Vi i barnehagen skal, i samarbeid med dere foreldre, legge til rette for at barnet skal få en trygg og god start i barnehagen.

Alle nye barn og foreldre får tilbud om å besøke barnehagen før de skal begynne. Da vil dere få mer informasjon om selve oppstarten og tilvenningen. Dere vil også få vite hvem som er primærkontakten deres.

Alle i personalet er primærkontakt for ei lita gruppe med barn, og så langt det er mulig er det primærkontakten som tar imot dere de første dagene.

Foreldre må være med barnet de første dagene, og det er viktig at de første dagene ikke blir for lange. Barnehagen tilpasser rutiner og organiserer dagen slik at de nye barna skal få tid til å bli kjent og etter hvert bli trygg på personalet og de andre barna.

Det varierer veldig hvordan barn tilpasser seg nye omgivelser og personer. Det er fint om barnehagen får opplysninger om barnet og dets situasjon slik at vi kan gjøre tilvenningen best mulig.

Det kan være opplysninger om spising, soving, sykdom, allergier, familiesituasjon osv.

Primærkontaktens oppgave er å opparbeide et tillitsforhold mellom barnet og seg selv. Vedkommende skal ha kontakt med «sine» barn i løpet av dagen. På den måten sikrer vi at alle barn har hatt positiv kontakt med ansatte i løpet av dagen, og det blir dermed også lettere å se utvikling og fremskritt.

Primærkontaktens hovedoppgave er å vise barnet omsorg, hjelp og støtte. Gjennom dette arbeidet jobber vi for at dere foreldre skal føle dere trygge på at deres barn blir sett og anerkjent i barnehagen.

Vi ønsker at dere foreldre skal si tydelig «ha det» til barnet når dere går. Dette for at barnet ikke skal bli usikker og lure på hvor dere er. Dersom dette blir vanskelig, hjelper vi til med avskjeden. Vi har gjerne telefonkontakt med dere i løpet av dagen dersom dere ønsker å vite hvordan barnet har det.

Det er viktig for barnet å få den tiden det trenger til en trygg og god oppstart. Det er dere foreldre og vi ansatte i barnehagen, som skal gjøre det best mulig for barnet i overgangen mellom hjem og barnehage. Vi tilpasser rutiner og organiserer slik at barnet får tid til å bli kjent med personalet og de andre barna. Den første tiden vil barnet tilbringe mest tid sammen med primærkontakten.

Barna skal kunne sette grenser for seg selv og akseptere andres grenser. Barn lærer med hele kroppen, og det er gjennom kroppen de første opplevelser og erfaringer skjer. Motorikk og sanser brukes som verktøy for å lære om og oppfatte omverdenen, derfor er utvikling av kroppen viktig for læring videre i livet.

Mål:

- Barnet skal bli kjent og trygg i barnehagen.
- Barnets behov må styre tilvenningstiden.
- Barnet skal få omsorg, hjelp og støtte fra primærkontakt.
- Gi barnet «lade»- muligheter når det trenger det. Med det mener vi at dersom barnet trenger et fang å sitte på, skal det få det.
- Barnet skal få en positiv oppfatning av seg selv i samhandling med andre, og bli kjent med egne følelser.
- Barnet skal kunne sette grenser for seg selv, kunne si «nei» når noe er ubehagelig. Vi øver også på å respektere andres grenser.
- Barnet skal finne seg sin plass i barnegruppa, og oppleve trivsel, glede og mestring.

Aktiviteter:

- Faste daglige rutiner.
- Bli kjent med følelser og følelsesuttrykk. F.eks: få lov til å være lei seg når mamma eller pappa sier «hade».

OVERGANG TIL NY AVDELING

I løpet av barnehagetida vil barnet bli flyttet over til en annen avdeling, der det er eldre barn. For å gjøre denne overgangen enklere legger vi til rette for både planlagte og mer spontane besøk på den nye avdelingen. Dere foreldre er også velkommen til å besøke den nye avdelingen for å bli kjent. Barnet vil også der ha primærkontakt. Den første dagen på ny avdelingen ønsker vi at dere foreldre tar dere litt ekstra tid når dere leverer barnet.

TILKNYTNING

Tilknytning handler om at barn skal kjenne nærhet og trygghet til de voksne rundt seg, men det handler like mye om å hjelpe barn med vanskelige følelser og støtte dem i deres utforsking og lek. Vi har respekt for barnet og anerkjenner barnets følelser, og viser at vi både ser og hører det. Det kan f.eks. være at vi sier «**Jeg skjønner at du er lei deg / sint, men nå må mamma gå på jobb**». Vi viser barnet at vi forstår sorgen / frustrasjonen, samtidig som vi gir trygghet da vi forklarer barnet at mamma må på jobb og vi skal være igjen i barnehagen.

Alle barn er født med et behov for å utforske og mestre omgivelsene, i tillegg til behovet for beskyttelse og omsorg. Vår oppgave som voksne er å være **STØRRE, STERKERE, KLOKERE** og **GOD** overfor barna. Det er vi som skal vurdere når det er mulig og ønskelig å følge barnets behov, og når vi må sette grenser.

En voksen som er **STØRRE**, er i tillegg til at en er fysisk større, også en voksen som organiserer, planlegger, forbereder og har kontroll over situasjonen. Dette gjør at barna føler seg trygge.

Å være **STERKERE** innebærer primært at vi voksne er sterkere rent følelsesmessig. Fordi barna fremdeles er i utvikling, og fordi barn forstår mindre av seg selv og verden, blir de lettere stresset, redde, sinte og forvirrede. Vår oppgave som voksne er å støtte, hjelpe og anerkjenne barnas følelser. Vi må ha kontroll på egne følelser og reaksjoner for å kunne hjelpe barn med å håndtere sine egne. Barn kjenner seg også trygge når de har noen der som er fysisk sterkere enn dem og som kan beskytte dem. Det gir trygghet at vi voksne kan gi gode, store og varme klemmer, gripe inn og skille barn som slåss eller hjelpe barnet ut fra en vanskelig situasjon. Fordi barn er avhengig av voksne som er sterkere enn dem, merker de med en gang om vi blir svake, og de vil da umiddelbart kjenne seg utrygge.

Barn trenger også voksne som forstår mer enn dem selv, som er **KLOKERE**. Voksne som kan forklare hva som skjer rundt barna på en god måte, gir trygghet. De voksne skal kunne balansere det å være større og sterkere enn barnet, og samtidig beholde **GODHETEN**. Vi skal kunne sette grenser, si nei, men uten å være skremmende eller krenkende overfor barnet.

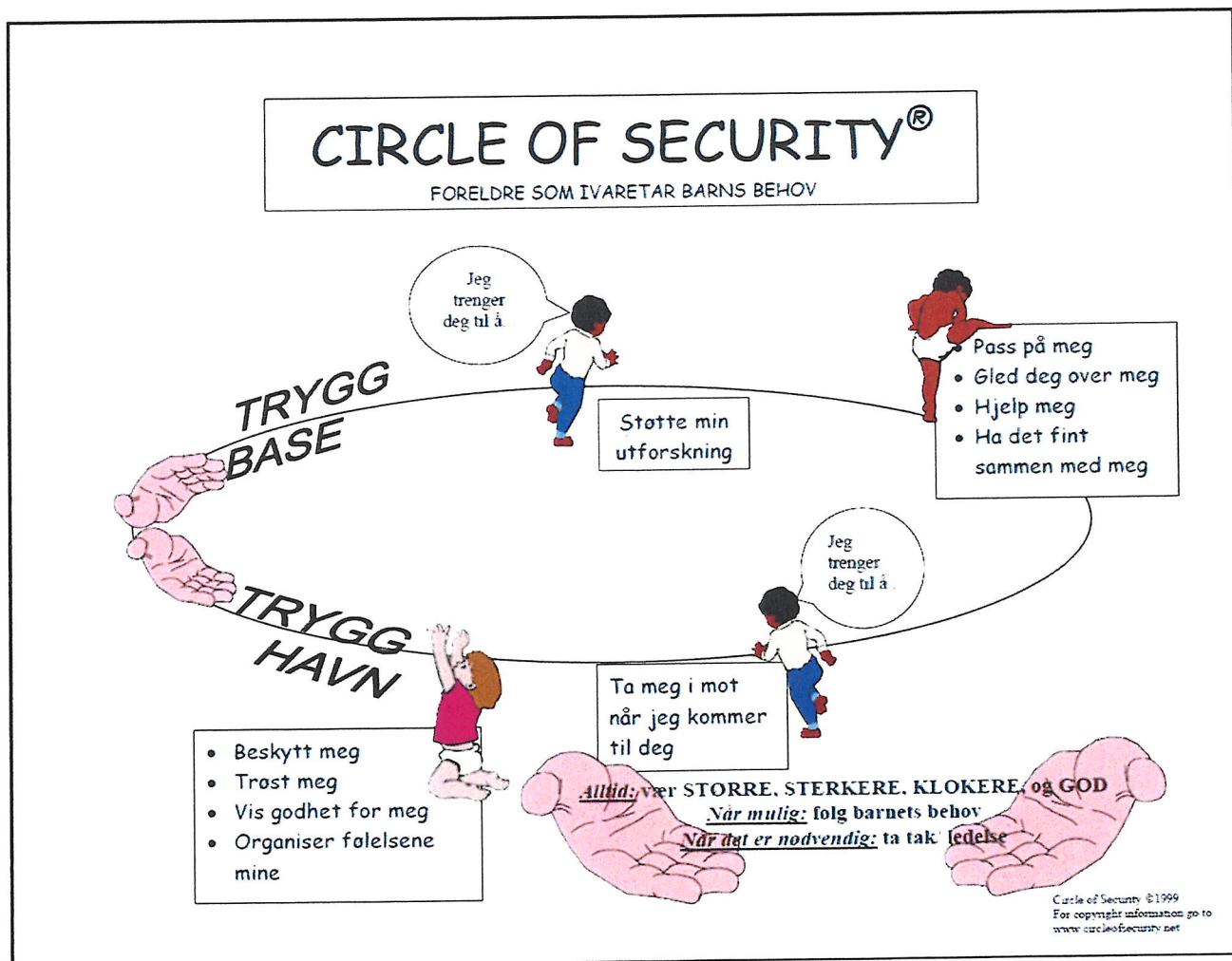

Det å beholde **GODHETEN** overfor barnet, også i situasjoner hvor vi må sette grenser, strukturere eller bestemme er en viktig målsetting. Med godhet mener vi at barna opplever oss som vennlige og snille. Vi får et bedre samarbeid med barna om de kjenner at det er godt å være sammen med oss. Når du som voksen bevarer godheten overfor barnet, også i situasjoner hvor du må sette grenser, styrkes barnets verdighet og selvfølelse på en grunnleggende måte. Dette gjør også at barnet lettere vil høre på deg. Alle barn trenger sensitive og varme voksne rundt seg både hjemme og i barnehagen. Opplevelsen av at en kjent og nær voksen passer på, er viktigere enn noe annet de aller første årene av livet. Tilknytningsrelasjonene tidlig i livet er barnets grunnopplæring i hvem barnet er, hvilken verdi det har, og hvordan det kan være sammen med andre.

TRYGGHETSSIRKELEN

Sirkelen illustrerer hvordan barnet beveger seg bort fra omsorgspersonen (basen) for å utforske verden, og tilbake til omsorgspersonen (trygg havn) når barnet møter utfordringer og trenger trøst og hvile. Det handler om å skape en trygghet rundt hvert barn, noe som krever gode relasjoner både ovenfor barna, foreldrene og mellom oss i personalet.

BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

«Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. (Jmf. Rammeplan for barnehagen, 2017, s. 37).

Kunnskapsdepartementet har gitt ut:

«Revidert kompetansestrategi for perioden 2023 – 2025» som skal støtte opp om arbeidet med rekruttering og kompetanseutvikling, og er en videreføring og videreutvikling av «Kompetanse for fremtidens barnehage 2018 – 2022».

Kvaliteten på barnehagetilbudet er viktig for å sikre at alle barn skal oppleve [trygghet](#), [trivsel](#), tilhørighet og [mestring](#), og for at barnehagen skal kunne utjevne sosiale forskjeller. Dette gjenspeiler også Vestre Toten kommune sin verdiplakat for barnehagene, hvor [trygghet](#), [respekt](#), [inkludering](#) og [mestring](#) står sentralt (se s. 2). Kompetansestrategien fra kunnskapsdepartementet legger vekt på å sikre at barnehagene har ansatte med god og relevant kompetanse.

Styrer og pedagogisk leder er gitt et særlig ansvar for å iverksette og utvikle barnehagens praksis i tråd med oppdatert forskning og kunnskap på feltet. Ved blant annet i samarbeid med Universitetet i Innlandet blir styrer og pedagogenes kompetanse hevet. På den måten blir vi i stand til å analysere og vurdere kompetansebehovet i egen barnehage for å kunne videreutvikle praksisen vår. I tillegg jobber vi hele tiden med å innføre og virkeliggjøre Rammeplan for barnehagen (2017).

Siden høsten 2024 har vi, sammen med Eina barnehage, samarbeidet med Universitetet i Innlandet om et utviklingsprosjekt.

Prosjektet har tittelen *«Hvordan kan vi ved bruk av anerkjennende kommunikasjon og bevissthet rundt eget barnesyn fremme barns beste – alltid».*

Hele personalet i de to barnehagene deltar i dette utviklingsarbeidet. Vi har benyttet ulike tilnærmingsmåter for å belyse temaet, inkludert avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager gjennom barnehageåret.

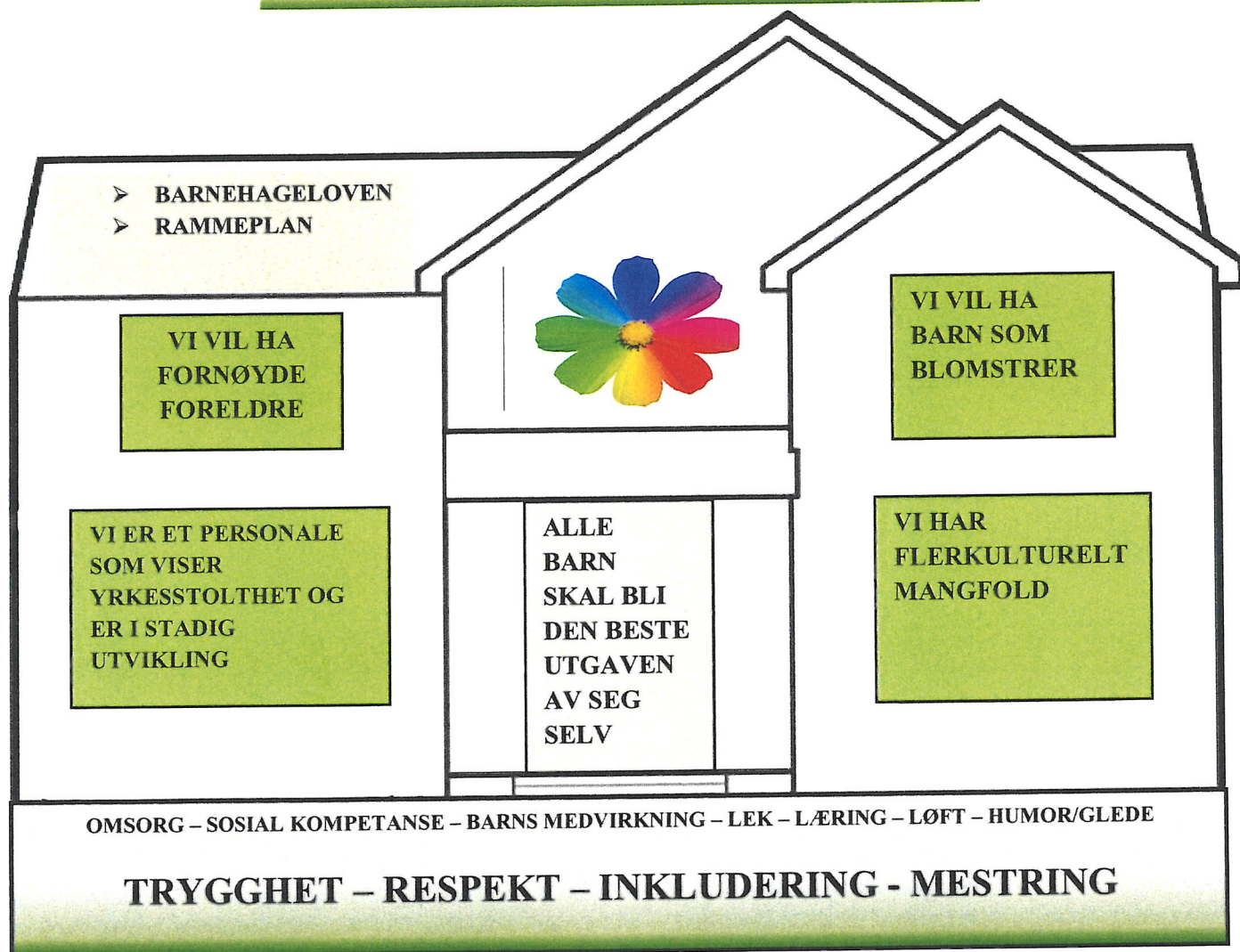
Vi har hatt forelesninger både fra Universitetet i Innlandet og internt, og vi har reflektert i grupper på tvers av barnehagene samt avdelingsvis i egen barnehage. Utviklingsarbeidet vil fortsette i barnehageåret 2025/2026, og Universitetet i Innlandet vil fortsatt delta sammen med oss i dette arbeidet.

Barnehagen er en lærende organisasjon, det vil si at vi hele tiden må være i utvikling. Gjennom veiledning, bruk av praksisfortellinger og refleksjon over egen praksis vurderer og evaluerer vi arbeidet vårt. Vi utvikler oss og gir alle barn et barnehagetilbud av høy kvalitet.

BARNEHAGENS VISJON

**VELTMANÅA BARNEHAGE –
I VÅR HAGE BLOMSTRER DET HELE ÅRET**

Noen blomster er store og noen små

- ☼ I barnehagen er vi også noen store og små, og vi må tilpasse oss hverandre. Det å forholde oss til hverandre er noe av de viktigste barn lærer

Hver blomst trenger stell

- ☼ Hvert barn trenger omsorg og å bli tatt hensyn til ut ifra sine egne behov

I en blomstereng er det mange ulike blomster

- ☼ I barnehagen er vi også forskjellige, og vi lærer av hverandre

BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG

*«Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barns utvikling»
(Jmf. Rammeplan for barnehagen, 2017, s. 7).*

Verdigrunnlag handler om verdier, normer og forventninger vi har til hverandre. Det er selve «grunnmuren» vi står på.

Med bakgrunn i vårt verdigrunnlag:

- Møter vi alle med **respekt**, både barn, foreldre og personalet imellom
- Legger vi stor vekt på at barna skal føle seg **trygge**
- Legger vi til rette for gode relasjoner, at alle barn skal føle seg **inkludert** og ha venner
- Deltar vi i lek på barnas premisser
- Har barna medbestemmelse, og medvirker til egen barnehagehverdag
- Legger vi til rette for at barna er **inkludert** og føler tilhørighet til barnehagen
- Har vi **respekt** for ulikheter. Vi er en flerkulturell barnehage, alle **inkluderes** og aksepteres
- Føler barna seg verdifulle, de blir sett og forstått
- Får barna utfordringer og føler **mestring**
- Gir vi omsorg til det enkelte barn, og barnet får den støtten og hjelpen det har behov for
- Er vi gode rollemodeller

OMSORG OG TRYGGHET

«Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid med hjemmet å ivareta barnas behov for omsorg» (Jmf. Rammeplan for barnehagen, 2017, s. 7).

Omsorg er viktig for at barn skal være **trygge** og trives. Det styrker barns forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal hvert enkelt barn oppleve å bli sett, forstått og **respektert**, og i tillegg skal de få den hjelp og støtte de har behov for. Vi legger til rette for gode relasjoner og barna skal oppmuntres til å vise empati og til selv å vise omsorg for andre. Vi legger også til rette for meningsfulle opplevelser og støtter barnas engasjement og deltagelse i fellesskapet. Alle i personalet er primærkontakt for ei lita gruppe barn på egen avdeling. Primærkontakten er spesielt viktig når barnet begynner i barnehagen. Dette gir en **trygg** tilknytning, som er en forutsetning for en god oppstart i barnehagen. I tillegg skal vedkommende ha hatt kontakt med «sine» barn i løpet av dagen. Vi sikrer dermed at alle barna blir sett og at de har positiv kontakt med en ansatt hver dag.

DANNING

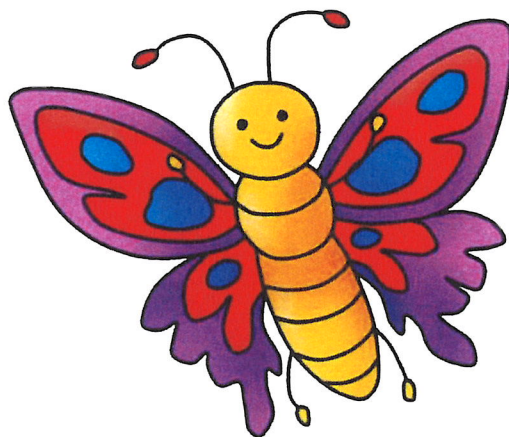
«Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.» (Jmf. Rammeplan for barnehagen, 2017, s. 7).

Danning er mer enn oppdragelse og er en livslang prosess. Det handler om å tilegne seg verdier og normer som er viktig for å kunne delta i fellesskapet. Danning skjer i samspill med omgivelsene, og det handler om å kunne reflektere, ta egne valg, tenke selvstendig, vise toleranse, stille spørsmål og yte motstand på egne og andres vegne. Gjennom gode dannelsesprosesser settes barna i stand til å håndtere livet ved at de utvikler evnen til å forholde seg prøvende og nysgjerrige til omverdenen, og til å se seg selv som et verdifullt medlem av et større fellesskap.

Personalet legger til rette for barns danning ved å:

- Ha **respekt** for at barn er forskjellige og har ulike behov
- Være anerkjennende, **trygge** og tilstedeværende ansatte
- Gi barna støtte og veiledning til å uttrykke synspunkter og meninger, og gjennom dette kunne påvirke egen hverdag
- Utfordre barnas tenkning og filosofere sammen med dem
- Gi barna positive og meningsfulle opplevelser der de kan utvikle seg og føle **mestring**
- Støtte barnas engasjement og ta tak i barnas initiativ
- Lytte og være interessert i det barna er opptatt av
- Veilede barn i lek og gjennom konflikter, alle skal **inkluderes** i lek
- La barna få delta i, og medvirke til barnehagens innhold
- Støtte barns utvikling av god selvfølelse, selvtillit og utvikling av empati, det å ha medfølelse for andre

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

«Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. Det handler om å tenke og handle lokalt, nasjonalt og globalt. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden» (Jmf. Rammeplan for barnehager 2017, s.10).

Vår barnehage skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i, både her og nå og i fremtiden. Barna skal se verdien av å ta vare på seg selv, hverandre og naturen, og vi ønsker å lære barna å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet.

Vi benytter barnehagens nærområde, skogen som en arena for lek og læring hvor vi har rik tilgang på førstehåndserfaringer i naturen. Barna får naturopplevelser og blir kjent med naturens mangfold, og barnehagen ønsker med dette å bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.

«Barnehagen skal legge grunnlag for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Barna skal gjøre erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen. Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen» (Jmf. Rammeplan for barnehagen 2017, s.10-11).

Vi oppfordrer barna til å ta vare på leker og bøker, egne og andres ting.
Vi tenker gjenbruk og kan bruke naturmateriell til ulike aktiviteter

På turer i nærmiljøet blir vi kjent med bær, blomster, insekter, fugler og dyr. Vi lærer å ta vare på dyreliv og naturressurser
Vi undrer oss over naturens forandringer gjennom årstidene.

Vi plukker søppel når vi er på tur, panter flasker og kildesorterer i barnehagen.

Når vi er på tur i skogen og i nærmiljøet utforsker vi og undrer oss over det vi finner.

LÆRING OG PROGRESJON

LÆRING:

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre (Jmf. Rammeplan for barnehagen 2017, s.22).

Barnehagen legger til rette for et stimulerende miljø som gir barna lyst til å leke, utforske og mestre. Personalet støtter og anerkjenner nysgjerrighet og lærelyst. Opplevelser og erfaringer er grunnlaget for læring. Personalet er oppmerksomme på barns interesser og engasjement, og legger til rette for læring i både planlagte aktiviteter og i mer spontane lekesituasjoner.

PROGRESJON:

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang (Jmf. Rammeplan for barnehagen 2017, s. 44).

For at barn skal oppleve følelsen av mestring, må vi sørge for progresjon i barnehagens innhold. Vi må først og fremst skape trygghet, og deretter tilpasse aktiviteter og gi barnet utfordringer som står i samsvar med barnets alder og modning. Det legges til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter og lekeutvalg. Vi støtter barnet i dets utvikling, og sammen med ros og tilbakemeldinger vil barnet oppleve mestring. (Se også Arbeidsplan s. 26-28)

Min Blomstereng

Jeg ser for meg en blomstereng så vakker og fin
Har du lyst til å høre om blomsterengen min ?

Noen av blomstene er fargerike og stikker seg lett fram
Mens andre er dusere og fulle av sjarm

Enkelte er små og litt pjuskete og stille til sinns
En er rank som et siv, sikker på sitt liv
Men faller lett vekk hvis den får seg en knekk

Andre er små, som vi må, være forsiktige for ikke å trå på.

Noen kan ha torner som stikker til alle kanter
I min blomstereng finner vi alle slags varianter

De må behandles på en spesiell måte
For hver og en gjemmer på sin lille gåte

Et par kan være sårbare og skjøre
Så de prøver vi å gjøre -litt sterkere
Gi troen på seg selv slik at de kan møte hverdag og kveld

En annen stikker sin torn bort i andre, men se, den skal vi ikke klandre

Den hadde sikkert sin grunn, men det ser vi ofte for sent
Naboblomsten hadde heller ikke oppført seg pent

Blomstene må pleies, stelles og koses med
Slik at de trives på sitt lille sted

Og felles for dem alle er at de trenger hverandre så inderlig vel

For blir de stående der helt for seg selv
Mister de fellesskapets fargerike glød og prakt
Og vi, vi må gjøre alt i vår makt
For å gi blomstene alt de trenger
Slik at de får spille på alle sine strenger.

Sissel Holt

LIVSMESTRING OG HELSE

«Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen» (Jmf. Rammeplan for barnehagen 2017, s 11).

Personalet i barnehagen er med på å fremme barns trivsel og livsglede ved å:

- Legge til rette for barns vennskap og hjelpe barn inn i lek.
- Ta hensyn til det enkelte barns behov, barnet er i fokus
- Lære barna om viktigheten av å vaske hender før måltider og etter do-besøk, generell hygiene
- Være observante og tilstedeværende ansatte
- Legge vekt på å gi barna ros og positive tilbakemeldinger
- Ha samtaler med deg som forelder / foresatte der fokuset er «**TIL BARNETS BESTE – ALLTID**»
- Legge til rette for ro og hvile / søvn
- Legge til rette for turer og fysisk aktivitet
- Legge til rette for **inkludering** og dermed forebygge mobbing
- Lære barna å si ifra når ting ikke er greit (sette grenser for seg selv)
- Vise nærhet og omsorg for barna og gi støtte og hjelp når barnet møter motstand
- Oppmuntre barna til å ta egne valg
- Hjelp barna til å kjenne på, og håndtere egne følelser og etter hvert også lære å forstå andres følelser.

MAT OG KOSTHOLD

«Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til helse» (Jmf. Rammeplan for barnehagen 2017, s. 49).

Barnehagen serverer varm mat en gang i uka. Til de andre måltidene må barna ha med seg matpakke både til frokost og til lunsj. Vi ønsker at dere sender med sunn og næringsrik mat i matpakkene. Det vil gi barna energi og overskudd til lek og læring. Det serveres melk / vann til måltidene. Hver ettermiddag serveres det frukt.

Personalet skal bidra til at barna tilegner seg gode vaner og holdninger til kosthold. Det legges til rette for sunne matvaner, og barna lærer allmenn bordskikk. Måltidene er hyggelige stunder der det legges vekt på samtaler og fellesskapsfølelse. Barna skal på en enkel måte få noe innsikt i matens opprinnelse, og veien fra mat til måltid.

MATGRUPPER: Ca 1 gang i måneden får barna være med i smågrupper og lage enkel mat. Barna vil få kjennskap til råvarer, ulike typer mat og hvordan den tilberedes. Når maten er ferdig laget vil barna ha glede av å servere smaksprøver til de andre barna.

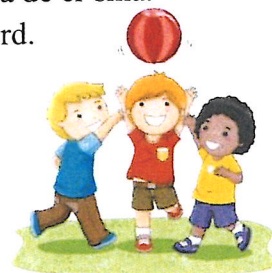
«Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre» (Jmf Rammeplan for barnehagen, 2017, s. 20).

Lek er barnas hovedaktivitet i barnehagen, og derfor har vi stort fokus på leken. Barn leker fordi det er gøy, og leken er som regel indremotivert og lystbetont. Gjennom barns lek skjer det også mye læring. Barna tilegner seg sosial kompetanse gjennom leken, får venner og blir en del av et sosialt fellesskap.

Leken er viktig for barns språkutvikling og de bruker språket aktivt gjennom leken fra de er små. Først gjennom kroppsspråk, deretter lærer de begreper og gjør seg forstått gjennom ord.

I lek mellom barn kan det også oppstå konflikter. Det er viktig at barn får veiledning hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre, og etter hvert skal barna lære seg samarbeid og utvikle evnen til å løse konflikter på egenhånd.

Vi bruker observasjon som metode for å kartlegge barns lek, hva de liker å gjøre, hvem de er sammen med osv. Vi observerer også hvordan ansatte forholder seg til-, hvordan vi hjelper barn inn i- og hvordan vi deltar i lek for å videreutvikle og styrke den.

Voksenrollen i leken:

«Personalet skal fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek, og erfare glede i lek» (Jmf Rammeplan for barnehagen, 2017, s. 20).

- En forutsetning for å jobbe med barn er å ha respekt for det enkelte barn og å kunne skape gode relasjoner til dem. Jeg er tilgjengelig for barn gjennom blikk, øyekontakt, stemme og kropp. Jeg sitter gjerne på gulvet eller en lav stol, for å være tilgjengelig der barna er. Dette gir barna trygghet til å fortsette sin lek.
- Jeg er en trygg ansatt, og det er en forutsetning for at barna skal ha det godt i barnehagen. Det å trøste, ha barnet på fanget, holde rundt det, ha øyekontakt og holde barnet i hånda er viktig for å ha en god relasjon.
- Det er viktig at jeg har kunnskaper om barns lek. Jeg har kunnskaper om barn, observasjon og analyse av lek. Hva er det barna trenger av meg nå?
- Å være en god rollemodell i barns lek, er for eksempel å være med å lage hinderbane, bygge lego, kle på dokka og bygge togbane.
- Jeg inspirerer, støtter, starter, verner om og videreutvikler lek.
- Jeg tilpasser dagsrytmen slik at den fremmer et godt lekemiljø både ute og inne med tid, rom og plass til lek. Dersom barnet har en god lek med f.eks. en togbane det har bygget opp, så kan leken vernes ved at togbanen kan få stå til dagen etter.
- Det er viktig at jeg stimulerer og gir utviklende innspill til leken. Jeg veileder barn når de trenger hjelp til å løse konflikter.
- Jeg gir barna felles opplevelser og erfaringer som er et godt utgangspunkt for temaer i lek. Disse opplevelsene kan være en samlingsstund, en tur i skogen eller på butikken.
- Jeg legger til rette for lekegrupper og ulike typer lek i barnehagen. Barna blir kjent med barn fra de andre avdelingene i barnehagen, de sosialiseres og utvikler språkforståelse.
- Jeg organiserer leken i tid og rom. Leken må være målet.
- Lekemateriale og lekemiljø inspirerer barn til å bli i leken.

Gjort erfaringer
med ulike
leketyper

Vært kreativ

Bearbeidet erfaring
og opplevelser

Lyttet til
andre

Tatt initiativ

Når barnet ditt svarer:

«I dag har jeg bare
lekt.....»

Ledet og blitt
ledet

Utviklet seg emosjonelt
og intellektuelt

Blitt utfordret

Da har barnet ditt:

Opplevd empati

Utfoldet
seg

Trent på turtaking

Trent motorikk

Øvd på å kommunisere

Vært inkludert i
fellesskapet

Opplevd livsglede
og humor

Øvd tålmodighet

Opplevd motgang og
små tap

Tatt ansvar

Vært nysgjerrig

Brukt fantasien

Samarbeidet

Opplevd samhold

Brukt sansene

Opplevd latter og glede

Vist omsorg

Bygget selvfølelse

Lært om regler og normer

Bygget selvtilit

Vært et barn

Gitt av seg selv

Øvd konsentrasjonen

Kjent på mestringsfølelse

Opplevd vennskap

Øvd på å gi og ta

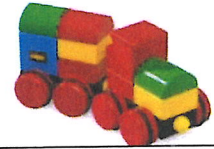
Lært om egen identitet og egne grenser

Øvd på konfliktløsning
og forhandling

Opplevd samspill mellom
barn-barn, og voksen - barn

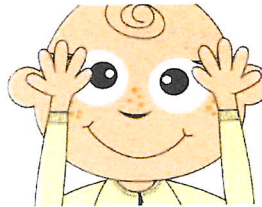
LEKENS UTVIKLING

1 – 2 år:

Tar på, kjenner på, lukter, smaker (sanser). Færre leker og puter og madrasser innbyr til mer sosial lek; hoppe, klatre, krabbe, rulle, herme og leker gjerne «borte-tittdeg»
Konstruksjonslek, det er moro å bygge og rive ned.
Barna leker tilsynelatende sammen, men er mest opptatt av seg selv og sitt.
Etter hvert har barnet en begynnende rollelek sammen med eldre barn eller en voksen: lager mat, serverer, legger dokka osv..

**Kunne leken snakke,
hva ville den sagt da ?
IKKE FORSTYRR !**

4 – 5 år:

Barna kan mer om lek og hvordan de skal leke med andre, de kan ofte leke med flere barn samtidig og en lek kan vare lenge.
De leker det de har opplevd eller sett på film / TV.
Barna leker en avansert rollelek, der de kan leke at de er andre ting eller andre personer.
De bruker kroppen, løper rundt, hopper o.l.
Barna er opptatt av materialer og utforsker hva det brukes til.
Fantasi er viktig, og barna leker ofte med språket.
De er kreative, nysgjerrige og er opptatt av størrelser, mål, farger, former osv.
De interesserer seg for spill og regellek, de lærer å telle, sortere og vente på tur.

3 år:

Leker nå mer sammen med andre barn, men leker med få barn om gangen, over på å dele og se andres behov.
Leker at de er mor, far, storesøster, dyr, Brannmann Sam osv. (rollelek).
Bruker mange leker. Samler leker som de bærer med seg rundt i barnehagen.
Barnet bruker ting på andre måter enn de er tiltenkt, for eksempel en kloss kan være en bil.
Benytter nå språket mer og mer i leken.
Barnet er interessert i å tegne, perle, pusle o.l.
Det er glad i konstruksjonslek; byggeklosser, lego.

«Vi lekte og lekte og lekte, så rart at vi ikke lekte oss i hjel»

(Astrid Lindgren)

**«Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre»
(Jmf Rammeplan for barnehagen 2017, s.20)**

LEAN

Lean er en måte å jobbe på der målet er å gi bedre tjenestetilbud til kommunens innbyggere, som for barnehagenes del gjelder barn og foreldre.

LEAN er en grunnholdning, en måte å tenke og jobbe på som innebærer å lære av feil, identifisere og fjerne alle former for sløsing.

Målet for oss i barnehagen er å bruke mest mulig tid sammen med barna. Ved å ha det ryddig rundt oss, der alt har sin faste plass, og å ha gode rutiner for alle praktiske arbeidsoppgaver, så frigjør vi tid som brukes sammen med barna.

Gjennom LEAN jobber vi også systematisk med temaer innen pedagogikk.

FAGOMRÅDER I RAMMEPLAN FOR BARNEHAGER

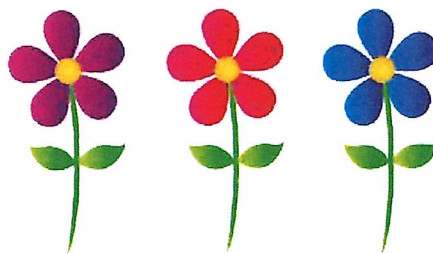
Rammeplan for barnehager beskriver 7 fagområder som barnehagene skal jobbe med. Fagområdene er områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til allsidig utvikling.

Fagområdene må ses i sammenheng, og er en gjennomgående del av barnehagens innhold. Det er vanskelig å jobbe med ett fagområde uten å berøre de andre. De flettes naturlig inn i hverandre.

Vi støtter barns nysgjerrighet, interesse, kreativitet og vitebegjær, og vi sørger for at barn utvikler kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder.

Fagområdene er:

- **Kommunikasjon, språk og tekst**
- **Natur, miljø og teknologi**
- **Etikk, religion og filosofi**
- **Nærmiljø og samfunn**
- **Antall, rom og form**
- **Kunst, kultur og kreativitet**
- **Kropp, bevegelse, mat og helse**

På de neste sidene vil du finne en arbeidsplan / progresjonsplan, delt opp etter alder (1-3 år, 3-4 år, 5-6 år). Der vil du finne mål og arbeidsmåter for de ulike fagområdene.

ARBEIDSPLAN 1-3 ÅR (progresjon)

FAGOMRÅDE	MÅL	ARBEIDSMÅTER	
ANTALL, ROM OG FORM	-Utforske og leke med tall og former -Motivere barn til begynnende problemløsning	- Telle og sortere - Enkle puslespill	- Presentere grunnformer (trekant, sirkel, firkant) - Konstruere / byggelek
NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI	-Opplive naturen -Kunnskap om dyr, vekster og naturvern -Soppplukking -Bli kjent med ulike typer teknologi	- Turer i skog og mark - Undre seg her og nå - Se på mark, maur, blomster og trær - Utforske	- Naturens forandringer gjennom årstider - Leke ute - Påkledning etter været
KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST 	-Lytt, observere og gi respons -Videreutvikle begrepsforståelse -Uttrykke følelser, ønsker og erfaring -Lytt til lyd, rytme	- Temasamlinger - Sang, rim, regler og pekebøker - Benevne gjenstander og personer - Snakke med barna - Deltagelse og samtale i hverdagsaktivitet - Samtale rundt familiebilder - Tur til biblioteket	- Muntlig fortelling og dramatisering - Si «hei» og «hade» ved levering/ henting - Øve på kommunikasjonsferdigheter gjennom samspill - Oppmuntre til kommunikasjon gjennom lek - Digitale verktøy
NÆRMILJØ OG SAMFUNN	-Bli kjent med samfunnet gjennom opplevelser, utfordringer og erfaringer i nærmiljøet -Bli kjent med ulike tradisjoner, levesett og familiefomer	- Turer i nærmiljøet - «Trafikkregler» - Bruke biblioteket - Arrangementer for foreldre og besteforeldre i barnehagen	- Se på bilder av familiemedlemmer - Markere FN-dagen
ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI	-Ro til undring, tenkning, samtaler og fortellinger -Tilegne seg grunnleggende normer og verdier -Få kjennskap til høytider og tradisjoner - Få venner, være <u>inkludert</u> i et fellesskap - Ha <u>respekt</u> for hverandre	- Bli kjent med ulike tradisjoner og markere jul, påske, 17.mai og andre helligdager - Se på ulike flagg som er representert på avdelingen	- Se på likheter og forskjeller - Markere verdensdagen for flerkulturelt mangfold - Markere samefolkets dag
KUNST, KULTUR OG KREATIVITET 	-Bruke fantasi, kreativitet og skaperglede	- Tegne og male, modellkitt - Rive, klippe, lime - Musikk og dans - Dramatisering - Utkledning - Turer - Kjennskap til andre kulturer - Konstruksjonslek - «Latesomom»- lek - Rollelek	- Rytmeinstrumenter - Bli kjent med ulike farger - Være delaktig i rydding - Lage pynt og gaver i forbindelse med høytid - Trolldeig, leire - Lage utstillinger av det vi lager
KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE	-Positiv selvoppfatning - <u>Mestring</u> ved å bruke varierte bevegelser -Få sunne og gode matvaner - Oppleve <u>trygghet</u>	- Bevegelsessanger - Turer og hinderløype - Puslespill - Utelek/ sanselek - Sykle på trehjuls sykkel - Ake på matte/ akebrett - Matgrupper, der barna er med og lager enkel mat	- Kroppsbevissthet (nese, munn, øyne osv.) - Hygiene / potte og dotrening - Grunnleggende bevegelser som krabbe, krype, gå, løpe og hoppe

ARBEIDSPLAN 3-4 ÅR (progresjon)

FAGOMRÅDE	MÅL	ARBEIDSMÅTER	
ANTALL, ROM OG FORM	- Motivere barn til problemløsning - Tilegner seg matematiske begreper - Utforske og leke med form og mønster - Erfare ulike typer størrelser, former og mål - Erfare plassering og avstander for å utvikle romorientering	- Puslespill/spill - Duplo - Store perler - Telle til 10 / Kunnskap om tall - Konstruksjonslek - Romforståelse - Mengde/måleenhet	- Former - Sortere/organisere - Turtaking - Bruke digitale verktøy
NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI	- Opplive glede ved å ferdes i naturen - Grunnleggende innsikt i natur, miljøvern og samspill i naturen - Få erfaring og kunnskap om dyr og vekster - Lære å iakttta, undre seg, eksperimentere, systematisere, beskrive og samtale - Menneskets livsløp	- Bruk av naturmateriell - Gå på tur - Samtale rundt årstider og endring i naturen	- Navn på husdyr - Undring - Musikk
KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST	- Blir kjent med bøker, sanger, media m.m. - Lytter til lyder og rytme i språket - Bruke sitt språk for å uttrykke følelser, ønsker, til å løse konflikter og å skape positive relasjoner i lek og annet samvær - Videreutvikle sin begrepsforståelse og bruke et variert ordforråd - Bruk av digitale verktøy 	- Samlingsstund - Lese/lytte til bøker, sanger, rim og regler - Rytme i språket / begrepsforståelse - Film - Musikk og lyder - Kroppsspråk	- Bli kjent med ulike følelser - Lydhøre voksne - Språkgrupper - Vennskap/samlek
NÆRMILJØ OG SAMFUNN	- Utvikle tillit til egen deltakelse i og påvirkning av fellesskapet - Bli kjent med og deltar i samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet - Utvikle forståelse for ulike tradisjoner, levesett og familieformer	- Se på husene til barna - Se på elva - Biblioteket, skistadion, lavvo, - Begynnende trafikkopplæring - Kirkebesøk	- Sommertur - Kjøre buss/ tog - Barnas kulturdag - Markere verdensdagen for flerkulturelt mangfold - Markere FN-dagen
ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI	- Ro til undring, tenkning, samtale og fortellinger - Tilegne seg ulike normer og verdier - Utvikle respekt og interesse for hverandre og hverandres bakgrunn, religion og livssyn - Få kjennskap til høytider og tradisjoner - Vennskap, være inkludert i et fellesskap	- Markere jul, påske, 17. mai og andre helligdager - Markere verdensdagen for flerkulturelt mangfold - Adventsstund	- Aksept til hverandres kultur - Ta hensyn - Lek på tvers av kulturer og språk - Markere samefolkets dag - Markere verdensdagen for flerkulturelt mangfold - Kirkebesøk
KUNST, KULTUR OG KREATIVITET	- Bruke fantasi, kreativitet og skaperglede, føle mestring - Utvikle evnen til å bearbeide inntrykk og gi varierte uttrykk - Utvikle evnen til å lytte, iakttta og uttrykke seg	- Klippe, lime, tegne, male og perle - Kulturformidling - Dans, drama, sang - Film og musikk - Form og farge	- Utkledningstøy - Bibliotek - Skog og mark i nærmiljøet - Lage egne fortellinger/ dramatisere - Kirkebesøk
KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE	- Føle trygghet - Utvikle glede ved å bruke naturen til utforsking og kroppslige utfordringer - Videreutvikle kroppsbeherskelse, grov- og finmotorikk - Erfaring med uteliv til ulike årstider - Forståelse og respekt for egen og andres kropp 	- Dotrening - Selvstendighet - Kroppsspråk - Turer i ulikt terreng - Videreutvikle grov- og finmotorikk - Klær til ulike værforhold - Sykle - Ake - Matgrupper, der barna er med og lager enkel mat	- Minirøris/ dans - Hinderløype - Bevegelsessanger - Skiaktivitet - Frilek - Variert kosthold og gode vaner

ARBEIDSPLAN 5-6 år (progresjon)

FAGORMÅDET	MÅL	ARBEIDSMÅTER
ANTALL, ROM OG FORM	- Tilegne seg matematiske begreper og utforske matematiske fenomener - Oppløve <u>mestring</u>	- Digitale verktøy - Puslespill - Spill - Smålego - Små perler/ perlebrett - Telling/ sortering - Konstruksjonslek
NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI	- Grunnleggende innsikt i miljøvern - Kunnskap om dyr og vekster - Reflektere over naturens mangfold - Lære om kildesortering og naturvern	- Lek og naturopplevelser - Turer - Spikke med kniv - Kunnskap om dyr (utover husdyr) - Endringer i naturen - Eksperimenter - (Is – Vann – Snø)
KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST	- Bli kjent med bøker - Bli kjent med tall og bokstaver - Uttrykke følelsesuttrykk - Få et større ordforråd og begrepsforståelse - Bruk av digitale verktøy	- Legge til rette for leke-lesing/skriving - Videreutvikle lek - Mer deltakelse i samling - Videreutvikle eventyr og dramatisering - Regnbueklubb – se s. 43, 44 - Lese / lytte til bøker - Film - Språkgrupper, samlek
NÆRMILJØ OG SAMFUNN	- Erfare en barnehage med flere kulturer - Bli kjent med nærmiljø og litt historie - Få begynnende kjennskap til betydningen av menneskerettighetene, spesielt barnekonvensjonen	- Besøke skolen/ biblioteket - Følge med på bygging i nærmiljøet - Natursti - Synge på Korterudvegen / Raufosstun - Luciatog hos voksenopplæring - Trafikkopplæring - Markere FN-dagen - Markere dagen for flerkulturelt mangfold
ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI	- Ro til undring, tenkning, samtale og fortellinger - Tilegne seg ulike normer og verdier - <u>Respekt</u> hverandres bakgrunn - Få kjennskap til høytider og tradisjoner - Vennskap, oppleve seg <u>inkludert</u> i fellesskapet	- Markere jul, påske, 17. mai - Vennskap - Markere samefolkets dag - Markere verdensdagen for flerkulturelt mangfold - Aksept til ulike kulturer - Ta hensyn - Lek på tvers av kulturer og språk
KUNST, KULTUR OG KREATIVITET	- Ta i bruk fantasi og utvikler kreativitet - Oppløve at kunst, kultur og estetikk bidrar til nærhet og forståelse 	- Klippe, tegne, lime - Perle - Kulturformidling - Dans, drama, sang - Bli kjent med ulike flagg - Film - Kunstutstilling - Form og farge - Utkledingstøy - Bibliotek - Lage egne fortellinger/dramatisere - Kirkebesøk
KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE	- Oppløve <u>trygghet</u> - Få kunnskap om menneskekroppen og kosthold - Erfaring innen motorikk 	- Dans og minirøis - Turer i ulikt terreng - Ake - Skiaktivitet - Frilek - Hinderløype - Selvstendighet - Kroppsbeheerskelse - Videreutvikle grov- og finmotorikk - Bevegelsessanger - Klær til ulike værforhold - Matgrupper der barna er med og lager enkel mat

BARNES MEDVIRKNING GJENNOM

PROSJEKTARBEID

«Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.» (Jmf. Rammeplan for barnehagen, 2017, s. 27).

Det kommende barnehageåret vil gjennomgående tema handle om prosjektarbeid gjennom barns medvirkning. Berit Bae forteller at barns rett til medvirkning innebærer at hvert barn har rett til å erfare at deres stemme blir tatt på alvor og har virkning i fellesskapet.

Prosjektarbeid knyttes til et arbeid med et tema der hensikten er å skape en arena for utforskning, fordypning og forståelse. En smeltende vårbekk kan vekke interessen for et prosjekt om vann, en observasjon av humler på lekeplassen kan være starten på et prosjekt om insekter, en samtale om Hakkebakkeskogen i lek kan være starten på et dypdykk inn i Thorbjørn Egners verden. Mulighetene er mange, og læringspotensialet er stort. Vi ønsker derfor å skape tid og rom for barnas interesser og stemmer i hverdagen, og lage prosjekter ut av det. For å få til vellykkede prosjektarbeid er vi i barnehagen avhengige av et nært samarbeid med dere som foreldre, slik at vi vet hva barna liker og er interessert i.

Alle barna har ikke språk til å fortelle hva de setter størst pris på, da trenger vi deres hjelp.

I prosjektarbeid har barns nysgjerrighet og medvirkning en sentral plass. Barnas lyst til å undersøke og utforske skal ha betydning for pedagogiske valg. Slike arbeid trenger ikke nødvendigvis å ha en begynnelse eller en slutt, det handler om å følge dynamikken som oppstår mellom barna og temaet de er opptatt av. Det er en nær sammenheng mellom de voksnes og barnas handlinger og læring, og disse er gjensidig avhengige av hverandre. Ansatte er gjennom gode relasjoner til barna oppmerksomme og lydhøre for barnas signaler. Det er opp til barnehagepersonalet å flette fagområdene fra rammeplanen inn i prosjektarbeidet for å stimulere utviklingsområder og læring for hvert enkelt barn. Ansatte er lydhøre for hva barna er opptatt av og tar med dette i sin planlegging av den pedagogiske virksomheten. Ved å samtale med barna om det de har sett, kjent, tenkt, tegnet eller forklart, bidrar ansatte til at barna får formulere erfaringene sine samtidig som vi kan finne ut hvilke perspektiver barna ønsker å fordype seg i.

«Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser, og barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egne og andres læring.» (Jmf. Rammeplan for barnehagen, 2017, s. 22).

SOSIAL KOMPETANSE OG ET TRYGT OG GODT BARNEHAGEMILJØ

Barn er sosiale helt fra fødselen, og de kommuniserer med voksne og hverandre både gjennom kroppslige og språklige handlinger. Sosial kompetanse handler om å kunne kommunisere og samhandle godt med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen er sentral for at enkeltbarnet skal lykkes og trives, og for at det skal bli verdsatt som venn og likeverdig deltaker i samspillet med de andre barna. Et barn som samhandler godt med andre, kan både tilpasse seg fellesskapet og være en synlig deltaker som hevder sin plass.

Forskning viser at barns evne til å etablere vennskap i stor grad henger sammen med den sosiale kompetansen deres. Sosial kompetanse består av et sett ferdigheter som naturlig inngår i en helhet i barnas samspill, for eksempel selvfølelse, empati, prososial atferd, selvhevdelse og selvkontroll.

Sosial kompetanse er viktig for generell trivsel og utvikling, og for å motvirke uheldig atferd og mobbing. For å kunne utvikle sosial kompetanse er det viktig at barnet føler trygghet, at det føler seg respektert, inkludert og opplever mestring. Vi jobber kontinuerlig med de 4 verdiene som «Verdiplakaten for Vestre Toten Kommune» viser (se s 2)

Selvfølelse: å oppleve egenverd, akseptere seg selv, kjenne seg akseptert, oppleve indre styrke og ha en positiv holdning til seg selv.

Empati: å ha forståelse for andres perspektiver, tanker og følelser, kunne leve seg inn i andres situasjon, vise medfølelse og ta hensyn og kunne tolke og forstå følelsesuttrykk.

Prososial atferd: å ha positive, sosiale holdninger og å kunne utføre handlinger som å oppmuntre, bry seg om, vise omsorg, hjelpe til og dele med andre

Selvhevdelse: å kunne hevde seg selv og egne meninger på en god måte, våge å stå imot gruppepress, ta initiativ og bli med på lek og samtaler som allerede er i gang, delta uoppfordret og invitere andre

Lek, glede og humor: å føle glede å kunne slappe av, spøke og ha det moro, å kunne re inn og ut av lekerammen, forstå lekesignalene, følge lekens skjulte regler om enighet, gjensidighet og turtaking og å involvere seg fullt og helt i leken

Selvkontroll: å kunne tilpasse seg ulike situasjoner, takle konflikter og utsette egne behov og ønsker i situasjoner som krever turtaking, kompromisser og felles avgjørelser

Alle barn skal oppleve et **trygt** og godt barnehagemiljø. Dersom vi merker at et barn er uten venner, eller opplever krenkelser eller mobbing fra andre barn eller ansatte, skal dette stoppes, saken undersøkes og det skal settes inn tiltak. Vi samarbeider med dere foreldre når det gjelder dette.

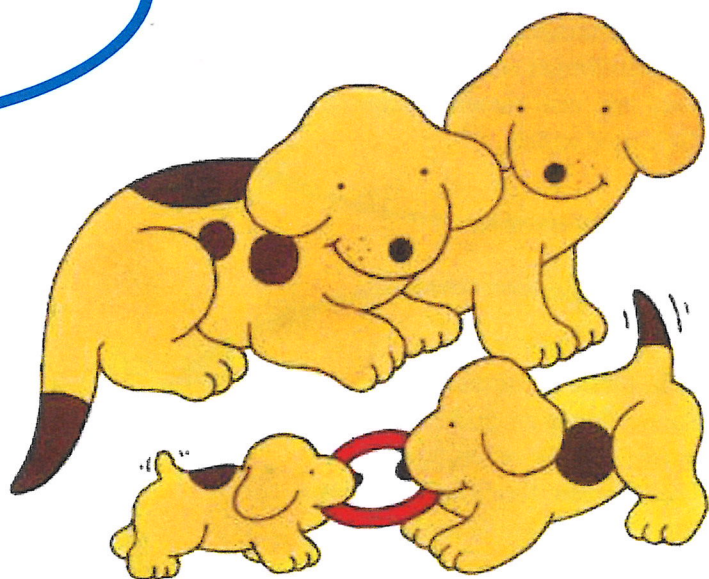
Det finnes en «Overordnet plan for et **trygt** og godt psykososialt barnehagemiljø» som gjelder for barnehagene i Vestre Toten Kommune.

I tillegg finnes interne rutiner i barnehagen som sikrer dette arbeidet.

*«Barnehagen skal ikke godta krenkelser som f.eks mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser. Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna»
(Barnehageloven § 41)*

*«Barnehagen har plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø»
(Barnehageloven § 42)*

*«Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn»
(Barnehageloven § 43)*

Alle barn i Veltmanåa barnehage skal være **inkludert** i fellesskapet og ha noen å leke med. Vi legger til rette for at barna skal utvikle ferdigheter, kunnskaper og holdninger gjennom sosialt samspill.

Vi støtter barnets
initiativ til samspill med
andre barn og ansatte.

Barna skal lære
hvordan man
beholder vennskap.

Personalet legger til rette for utvikling av sosial kompetanse, vennskap og et **trygt** og godt barnehagemiljø på følgende måte:

- Jeg er en aktiv og tydelig ansatt.
- Jeg gir mye ros: «Så fint at du hjelper Per med skoene»
- Jeg bruker glede og humor i hverdagen
- Jeg snakker med barna, ikke til dem: «Jeg ser at du er lei deg, kan du fortelle meg hva det er?»
- Jeg møter alle barna med **respekt** og anerkjennelse
- Jeg har tydelige grenser for hva barna kan gjøre mot hverandre
- Jeg oppmuntrer barna til å sette grenser for seg selv ved å hjelpe dem å si: «Jeg vil ikke at du skal slå meg»
- Jeg hjelper barna til å løse konflikter selv, og veileder dem til å komme med forslag til løsninger
- Alle barna har en primærkontakt
- Jeg observerer, hjelper og tilrettelegger for de som strever med å få venner eller som har vanskelig for å komme inn i lek.
- Jeg legger til rette for at barna skal føle seg **inkludert**
- Jeg tilrettelegger for vennskap og lek på tvers av avdelinger (grupper, turer, lekegrupper og besøk på andre avdelinger)
- Jeg legger til rette for et godt foreldresamarbeid, og er åpen for ønsker og behov
- Vi har tema vennskap i samlingsstund
- Vi har barnesamtaler der tema er vennskap
- Vi bruker LØFT- metodikken, der en av grunntankene er at det vi fokuserer på får vi mer av (se s. 33 LØFT- løsningsfokustert tilnærming)

«LØFT....»

«Løft» står for løsningsfokusert tilnærming, og er en arbeidsmetode vi har jobbet med i mange år. Det handler om å se muligheter og løsninger fremfor problemer og begrensninger. Dette er til glede for både barn og ansatte. Denne metoden tvinger personalet til å tenke og handle annerledes overfor barn. Vi bekrefter den kunnskapen vi sitter inne med, og på den måten styrker vi vår yrkesstolthet. Arbeidsmetoden bidrar til økt arbeidsglede og gjør oss mer motiverte for det daglige arbeidet i barnehagen og vår egen faglige utvikling.

Vi fokuserer på ros, oppmuntring og positiv oppmerksomhet til barna, i stedet for negativ tilsnakk.

F. eks gir vi barnet en positiv oppfordring ved å si: «**Sitt rolig med beina dine**» i stedet for en negativ ordre: «**Ikke spark**».

Alle mennesker, uansett alder, synes det er lettere å få beskjed om hva de skal gjøre, enn hva de ikke skal gjøre. Vi ansatte bruker mer energi på å synliggjøre, bekrefte og løfte opp det barnet **lykkes med, det barnet greier, tar initiativ til, sier og gjør, og som vi ønsker mer av** Dette fordi **det vi gir mest oppmerksomhet, får vi mer av!**

Vi går på «**lysglimtjakt**». Det handler om at personalet er på jakt etter, og kommenterer det barnet gjør som er fint eller bra og samtidig gir barnet klar beskjed om hva vi mener:

«**Å så fint Jonas, at Knut fikk låne bilen din**».

«**Jonas, ser du hvor glad Knut ble når han fikk låne bilen din?**»

«**Jeg kan**» er en løsningsfokusert arbeidsmetode vi bruker i barnehagen. Det sentrale her er at barn inspireres til å øve seg på forskjellige ferdigheter som de har glede og nytte av å lære seg. Fokuset flyttes fra masing til hvordan barnet best mulig kan lære seg nye ferdigheter. På den måten styrkes barnets selvfølelse. I praksis viser det seg at når barnet slipper hyppige påminnelser om for eksempel dårlig bordskikk, og i stedet får øve seg på ferdigheten «å sitte rolig ved bordet», endrer barnet atferd veldig raskt.

Jeg er en god rollemodell fordi jeg:

- Er bevisst mine holdninger og verdier, og hvordan disse påvirker de rundt meg.
- Er **trygg**, tilstedeværende og anerkjennende overfor barn og ansatte.
- Har en positiv atferd og går foran med et godt eksempel.
- Har **respekt** for, og er ydmyk overfor barn og ansatte.

SPRÅK

*«Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling.. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling»
(Jmf. Rammeplan for barnehagen, 2017, s 23).*

Småbarnsalderen er den grunnleggende perioden for utvikling av språk. Samhandling gjennom kroppsspråk og lek med lyder er en vesentlig del av det lille barnets måte å nærme seg andre mennesker på. Når barna nærmer seg skolealder, blir de mer opptatt av språkets form (språklig bevissthet). De kan da blant annet legge merke til ord som ligner hverandre, ord som rimer å høre hvilken lyd ord begynner med. Denne språklige bevisstheten er et viktig grunnlag for å lære å lese og skrive. Å lære språk er noe av det viktigste som skjer i et barns liv.

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold, og det er utarbeidet en felles **SPRÅKPLAN** i Vestre Toten Kommune. Denne språkplanen følger barnas progresjon gjennom både barnehage og skolegang. Gjennom arbeid med den sikrer vi at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser. Språklig tilegnelse foregår hele dagen, og i alle situasjoner som oppstår i løpet av tiden i barnehagen. I tillegg er det viktig for språkutviklingen, at det legges til rette for at barna får gode og varierte erfaringer i både fin- og grovmotoriske aktiviteter.

Alle barn trenger et godt utviklet morsmål, og morsmålet er viktig for opplevelse av egen identitet og mestring på mange områder, som lek og læring. Et godt utviklet morsmål er en grunnleggende forutsetning for den videre språklige utviklingen, også når det gjelder skriftspråk og leseforståelse. Det er viktig for alle å ta vare på eget morsmål, samtidig som barna skal lære seg norsk.

Vi jobber mye i smågrupper hvor vi har fokus på begrepstrening. Vi benytter oss av «Snakkepakken» og «Språkkista», som er pedagogisk materiell for å styrke barnas språk. Det aller viktigste du som foreldre/ foresatte og vi i barnehagen kan gjøre for å styrke språket, er å benevne alt vi gjør.

«Nå skal vi ta på den blå sokken».

«Ballen ligger under bordet».

«Klossen ligger ved siden av bilen».

«Vi gikk på tur i går og da så vi en grønn bil».

Vi jobber for at barna skal få et rikt ordforråd og en god begrepsforståelse. Barna skal bruke språket for å uttrykke tanker, opplevelser, følelser og erfaringer. De lærer å bruke språket for å løse konflikter, og til å skape positive erfaringer i lek.

Vi forbereder til
skolestart;
Lekeskriver, kjennskap
til noen bokstaver og tall.

Vi legger til rette for
et inkluderende
lekemiljø.

Vi leser bøker,
fortellinger,
eventyr og dikt

Vi er nysgjerrige og
undrer oss sammen,
setter ord på tanker
og følelser.

Vi legger til rette for den
gode samtalen; Fortelle
om opplevelser,
benevner det vi gjør.
Barna skal bli hørt, men
de skal også lære seg å
lytte til andre.

Vi synger sanger, leser
rim, og regler
Rytme, gjentakelse.

Vi hjelper barna med
konfliktløsning.

Vi legger til rette for
vennskap og et
inkluderende
fellesskap.

REALFAG I BARNEHAGEN

«Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning» (Jmf. Rammeplan for barnehagen, 2017, s.53).

Barn i barnehagealder er nysgjerrige og utforskende. Dette er grunnleggende egenskaper for en begynnende forståelse og innsikt i realfag. I barnehagen lærer barna gjennom lek og utforsking. Lek er vårt viktigste pedagogiske verktøy og vi vet at lek med tall og bokstaver gir bedre lese-, skrive- og tallforståelse når barna begynner på skolen.

Matematikk dreier seg om temaer som måling, mønster, tall, former og systematisering. Det handler også om naturfag som omfatter fysikk, kjemi og ulike temaer innen natur. Barna skal bli nysgjerrige på, og få lyst til å utforske matematiske sammenhenger, samt benytte nærmiljøet til undring og opplevelser i naturen.

De eldste barna i barnehagen deltar i Regnbueklubb, hvor de blant annet får kjennskap til tall og mengder. For de nest eldste barna har vi Forskergruppe hvor de får utføre eksperimenter og morsomme fysikkforsøk, mens de yngre barna blir kjent med realfag gjennom utforsking, undring og lek.

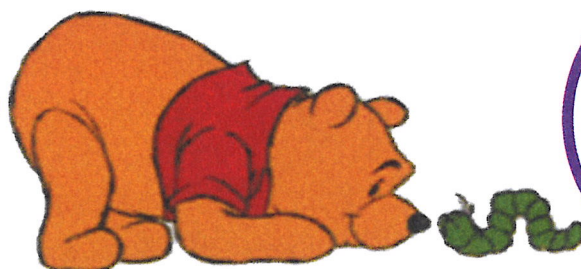
Vi tilpasser opplegget etter barnas alder og modning, vi bruker her og nå situasjoner, og tar utgangspunkt i det barna er opptatt av. Regnbueklubb, Forskergruppe og Lekegruppe er et samarbeid som foregår på tvers av avdelingene en formiddag i uka, og gjelder de barna som er 3-5 år. Følg med på MyKid for mer informasjon.

Vi er bevisst vår egen begrepsbruk og introduserer nye begreper for barna i hverdagen.

**Leke med tall og symboler, sortere og sammenligne.
Bli kjent med farger, former og størrelser.**

**Oppleve glede og mestring ved å ferdes i naturen.
Undre seg over årstidsforandringer, og lære noe om planter og dvreliv.**

Eksperimentere med naturfenomener og fysiske lover.

Tilegne seg nye begreper (f.eks. Liten-mindre-minst, Tung-lett, høy-lav).

HØYTIDER

Jul og påske markeres i barnehagen.

Vi ønsker at barna skal få bedre forståelse av tradisjoner og kultur rundt høytidene våre, og hvorfor vi feirer jul og påske.

Samtidig skal barna skal få oppleve gleden og forventningene til høytidene.

Vi ønsker at barna skal få kjennskap til tradisjoner knyttet til høytider i andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen.

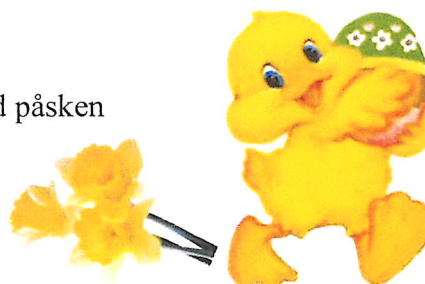
JUL

- ✚ Vi formidler julebudskapet og snakker om hvorfor vi feirer jul.
- ✚ Vi synger, leker, leser og lager julepynt og gaver.
- ✚ Vi har adventsstund hver dag, der vi leser, tenner lys, synger julesanger og trekker julekalender.
- ✚ Vi markerer Lucia og har nissefest.
- ✚ Vi blir invitert til julegudstjeneste i Raufoss kirke

PÅSKE

- ✚ Feiring av påsken knyttes sammen med tida hvor naturen våkner til liv igjen, og det spirer og gror.
- ✚ Vi får besøk av en representant fra kirka i forbindelse med påsken
- ✚ Vi lager påskepynt og sår karse.
- ✚ Vi serverer påskelunsj til barna

17. MAI

- ✚ Vi tegner flagg og pynter til nasjonaldagen
- ✚ Barnehagen er representert i 17. mai toget under egen fane (Organiseres av representanter fra foreldrene)

«VELTMANÅA VI ER BRA,
HURRA, HURRA HURRA»

VÅR VERDEN - ET FLERKULTURELT MANGFOLD

Vi er en barnehage med mange kulturer og språk representert, noe som gir oss gode muligheter til at både barn og ansatte får kjennskap til ulike land med deres skikker og levemåte.

Gjennom hele barnehageåret har vi fokus på flerkulturelt fellesskap, og med alderstilpasset opplegg og progresjon, blir vi kjent med de ulike landene som er representert hos oss. Vi har stort verdenskart der vi kan se hvor de ulike landene er plassert, og vi blir kjent med flagg, mat og musikk fra de ulike landene. I tillegg lærer ansatte og barn seg noen enkle ord på ulike språk (for eksempel "Hei"). Dette er med på å støtte barnas identitet og selvfølelse.

Vi lærer barna å være tolerante og engasjerte i andre mennesker. Holdninger som respekt, empati og innlevelse overfor andre er viktige stikkord. Lek er en fin møteplass for barn med ulik bakgrunn, og gjennom leken skapes gode relasjoner. Når vi blir kjent med hverandre, opplever vi kanskje at det er mer likheter enn forskjeller mellom oss.

Barnehagen bidrar til at alle barn føler seg inkludert, sett og anerkjent for den de er, og at de er viktige for fellesskapet.

Vi ønsker å bli bedre kjent med de forskjellige landene som er representert i barnehagen.

I samarbeid med dere foreldre arrangerer vi i mai/juni en flerkulturell dag der vi blir kjent med blant annet mat fra de ulike landene.

Skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett.

IKT I BARNEHAGEN

IKT (Informasjons- og kommunikasjonsteknologi) handler blant annet om å skaffe seg informasjon og kunne kommunisere med hverandre.

Rammeplan for barnehager sier at barn skal få kjennskap til teknologi og digitale verktøy. De senere årene har digitale verktøy fått en større plass i det norske samfunnet, og mange barn har begynnende kjennskap til en del av disse verktøyene allerede før de begynner i barnehagen.

Helsedirektoratet sier at barn under 2 år ikke skal ha skjermtid, dette forholder vi oss til. De sier også at barn i alderen 2-5 år kan ha ½ -1 time skjermtid pr/dag, og at barn i alderen 6-12 år kan ha 1 – 1 ½ t skjermtid pr/dag.

Personalet i barnehagen benytter seg av digitale verktøy på lik linje med andre pedagogiske verktøy, men vi forholder oss til Verdens helseorganisasjon sine anbefalinger når det gjelder skjermbruk, og benytter det derfor lite sammen med barna. Når vi allikevel velger å bruke det, benyttes det til læring.

**Jeg har et kjede
med ekte perler og
hver en perle er
spesiell.
De er forskjellige
av form og farger,
men passer
sammen allikevel.
Hver venn jeg har,
er en sjelden gave
-den ene er aldri
den andre lik.
Og derfor blir det
et perlekjede, en
vennekrets som er
helt unik.**

Ukjent.

Digitale verktøy omfatter blant annet pc, skanner, skriver, lamineringsmaskin, nettbrett, mobiltelefon og smart board.

TRAFIKK

Barnehagene i Vestre Toten Kommune oppfyller kravene fra Trygg Trafikk om å være en trafikksikker barnehage.

Det er viktig at barn lærer om trafikk og trafikkregler. Barnets syn og hørsel er ikke ferdig utviklet, og fordi de er små er det vanskelig for dem å se over parkerte biler og brøytekanter. Barn skal sikres i bil, og det er viktig å snakke med barn om at biler som står parkert plutselig kan rygge ut.

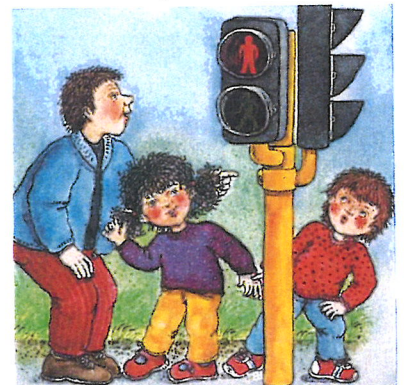
Sikkerheten i barnehagen er viktig, og vi har alltid fokus på den. For å ivareta sikkerheten rundt barna deres, trenger vi hjelp fra dere foreldre.

- **Vi har lite parkeringsmuligheter foran barnehagen. Det er derfor viktig at du viser hensyn og kjører forsiktig når du bringer og henter barnet. Vi vil at du rygger inn på parkeringsplassen, dette gir best oversikt, og at du i tillegg stopper motoren når du leverer og henter barnet ditt.**
- **Porten inn til barnehagen skal alltid være lukket, og sikkerhetslenken skal settes på.**
- **Ingen barn skal forlate barnehagen uten følge med en voksen.**
- **Vi har nøkkellås på inngangsdøra til hovedhuset, den skal kun brukes av voksne.**
- **Porten ut av barnehagen skal kun åpnes av voksne.**

Barnehagen har trafikk som gjennomgående tema hele året, og vi praktiserer trafikkregler når vi er på turer utenfor barnehagen.

- Vi snakker om det å være fotgjenger.
- Vi må se og høre etter om det kommer biler før vi krysser gata.
- Vi krysser gata på fotgjengerfelt.
- Vi går på grønt, og stopper på rødt ved trafikkllys.
- Vi snakker om viktigheten av å bruke refleks.
- Vi snakker om å bruke sykkelhjelm når vi sykler ute i trafikken.
- Vi snakker om å bruke bilbelte når vi sitter på i bil.
- For de eldste barna bruker vi pedagogiske opplegg fra Trygg Trafikk.

Barnehagen har en beredskapsplan dersom en trafikkulykke skulle skje, og vi har risikovurdering av turer i nærmiljøet.

Dersom barnehagen leier buss, stilles det alltid krav om sikkerhetsbelte i bussen. Barnet må også ha pute å sitte på i bussen.

Tema trafikk og trafikksikkerhet tas opp årlig på møter med personalet og blir også tatt opp på foreldremøte på høsten.

BARNES MEDVIRKNING

Vi ønsker at barn skal ha påvirkningskraft og ta aktivt del i sin egen hverdag. Dette gjør vi med utgangspunkt i fagområdet «Nærmiljø og samfunn» og det som ellers står om barns medvirkning i Rammeplanen for barnehager.

Barns medvirkning handler om en generell holdning som bygger på respekt for det unike barnets kompetanse.

Dette innebærer at vi som ansatte må lytte og være åpne for hva barna uttrykker, slik at barna opplever egenverdi.

De eldste barna uttrykker seg ofte med verbalspråk, mens hos de yngre barna må vi være mer åpne og lydhøre for deres kroppsspråk.

Barns medvirkning handler også om demokrati. Alle barn skal bli inkludert og hørt, alle skal oppleve at de har betydning for det som foregår i deres barnehagehverdag. Det handler om å være til stede for å ta imot barnas innspill, tanker og meninger. Hvor omfattende medvirkningen vil være og hvordan den praktiseres, vil være avhengig av barnets alder og modning, og om det er mulig å innfri barnets ønsker.

Barns medvirkning forveksles ofte med barns medbestemmelse. Medvirkning handler om at barn får samhandle med andre. Medbestemmelse handler om å ta avgjørelser i konkrete, planlagte situasjoner. Medbestemmelse handler ikke om at barna skal få gjøre alt de har lyst til, men at de skal få være med og bestemme. Vi kan f.eks. si til barna at vi må ha noe over ørene ute i dag, men de kan få velge mellom lue eller ørevarmer. Hver dag er barna oppe i mange situasjoner hvor de kan ha medbestemmelse, både i frilek, organiserte aktiviteter og rutinesituasjoner.

«Når jeg møter et barn
så møter jeg et menneske»
(Anne Cath. Vestly)

Barns medvirkning legger vekt på betydningen av de ansattes holdninger, kunnskaper og ferdigheter til å møte, forstå og oppdra barn til å delta aktivt i et demokratisk samfunn. Vi oppfordrer barna til å komme med synspunkter på egen hverdag, er lydhøre for deres behov, ønsker og følelser. Hvis vi har planlagt å gå til skistadion, men på veien opp dit ser at barna er mer opptatt av bekken som renner der vi går, kan vi gjøre om våre planer og bli værende ved bekken. Hvis noen barn på avdelingen er veldig opptatt av en spesiell ting, f.eks. dinosaurer, motorsykler eller kanskje Kaptein Sabeltann, bruker vi dette som utgangspunkt til både samling og aktiviteter. Barna vises da respekt, og blir møtt med anerkjennelse for sitt uttrykk. Alle barn skal erfare å få ha innflytelse på det som skjer i barnehagen. Det å ha reell medvirkning forutsetter god kommunikasjon mellom barn og personalet, og mellom personalet og foreldrene. Barns rett til medvirkning krever at vi ansatte skaper tid og rom for å lytte til hva barna har å si.

Barna erfarer tydelige ansatte som tar hensyn til det enkelte barn og til barnegruppa som helhet. Vi er tydelige og ikke «over-demokratiske». Små barn blir usikre av å få for mange valg!

"Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, og i saker som gjelder dem selv. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet. I alle handlinger og avgjørelser som gjelder barn i barnehagen, skal hva som er best for barnet, være et grunnleggende hensyn"
(Barnehageloven § 3)

DE ELDSTE I BARNEHAGEN

«REGNBUEKLUBB»

Sammen med foreldre/foresatte legger barnehagen til rette for at barnet skal få en trygg og god overgang fra barnehagen til skole og ev skolefritidsordning (SFO). De eldste barna i barnehagen får mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehage og skole. Barnehagen legger til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon til å begynne på skolen. De skal føle mestring i de oppgavene de gjør.

Skolen bygger videre på det grunnlaget barnehagen har lagt, noe som bidrar til trygghet og sammenheng.

Vi tar utgangspunkt i barnas interesser og gruppas sammensetning, og det legges til rette for barnas ulike behov.

I Veltmanåa barnehage går de eldste barna på «Regnbueklubb». Vi bruker flere metodiske opplegg, blant annet SPRÅKSPRELL (lytting, rim og regler, stavelser og forordsanalyse).

Vi tar for oss ulike matematiske begreper som vi leker og eksperimenterer med. Vi øver på tall, mengde, og begreper som kort - kortere, høy – høyest, i midten osv. Dette jobbes det med gjennom praktiske øvelser og oppgaveark, og måten det er lagt opp på ligner litt på hvordan det gjøres på skolen. Barna får oppgaver, og etter at de har jobbet med dem, får de ett lite friminutt før de setter i gang med ny oppgave.

I tillegg jobber vi med trafikkopplæring, der vi tar for oss ulike skilt, trafikklys og hvordan vi skal forholde oss i trafikken.

Vi bruker mye tid på selvstendighetstrening f.eks. det å gå på do, kle på seg selv og kunne velge klær i forhold til været. Selvstendighetstrening øver vi på hele året gjennom hverdagsaktiviteter de eldste barna får ta del i. Barna får positive opplevelser ved å bruke kroppen sin gjennom ulike aktiviteter som f.eks., turer i naturen og i nærmiljøet rundt barnehagen. Vi legger til rette for ulike formingsaktiviteter der barna får brukt fantasi og kreativitet.

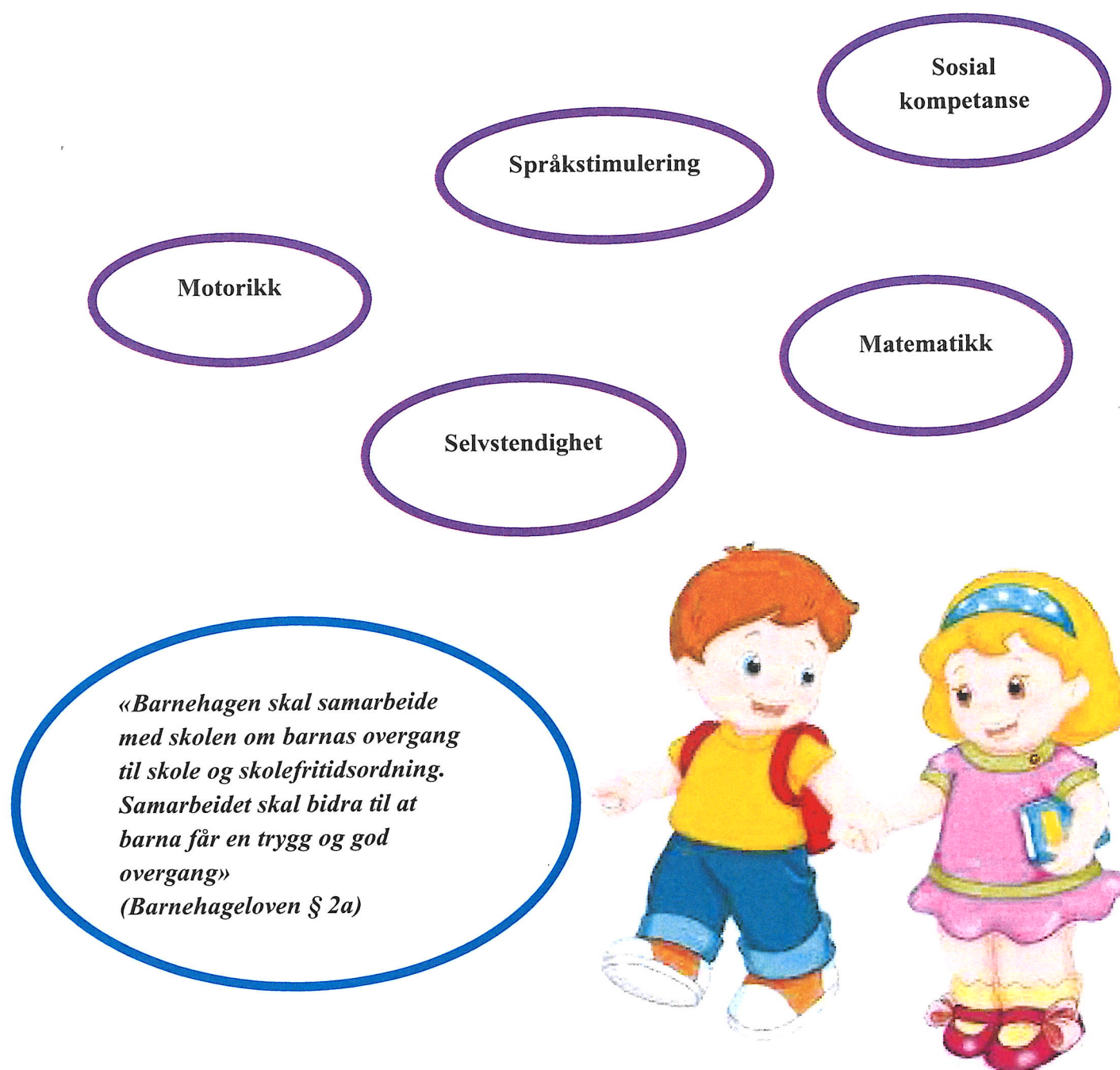

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning».(Jmf. Rammeplanen for barnehagen, 2017. s 33)

Sosial kompetanse er en viktig del i Regnbueklubben. Det å vente på tur, være positiv ovenfor andre, dele med andre, følge regler og kunne motta ulike beskjeder er viktig å øve på gjennom hele året.

Det er utarbeidet samarbeidsrutiner mellom barnehagene og skolene i forbindelse med overgang til skolen. Vi får besøk fra skolen og de eldste i barnehagen er på besøk på den skolen barnet skal begynne på. I tillegg gjennomføres det informasjonsmøter mellom barnehagen og rektor/lærere på 1.trinn. Skolen avholder også «Bli kjent»-dager.

Det blir gitt informasjon om **Regnbueklubben** på foreldremøte på høsten, i tillegg vil dere få utdelt en brosjyre som gir mer detaljert oversikt over innholdet.

VURDERING AV BARNEHAGENS ARBEID

Kvaliteten i det daglige samspillet er en av de viktigste forutsetningene for barns utvikling og læring. Barnegruppa og det enkelte barns trivsel og utvikling observeres og vurderes fortløpende. Evalueringen skal dekke hele barnehagen som virksomhet. Oppmerksomheten rettes både mot samspillet barna imellom, mellom barn og personale, mellom barnehagens ansatte og de ulike aktivitetene som skjer i hverdagen.

PERSONALET er aktive og er

interesserte og lydhøre for det barna er opptatt av. De ansatte planlegger og legger til rette for de ulike aktivitetene, men er også villige og fleksible nok til å endre planen hvis barnas interesser eller barnegruppas behov tilsier det. Personalet bruker pedagogisk dokumentasjon og veiledning som metoder i vurderingsarbeidet. Pedagogisk dokumentasjon vil si at vi reflekterer over det pedagogiske arbeidet vårt. Ved å se på hverdagssituasjoner (praksisfortellinger) og reflektere over disse så vil dette være utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring. Veiledning i personalgruppa skjer både i planlagte situasjoner og i det daglige arbeidet (i her og nå situasjoner).

Gjennom veiledning og refleksjon endres holdninger, vi får ny innsikt og dermed endres også praksisen vår.

FORELDRENES tilbakemeldinger er viktig.

Foreldremøter, foreldresamtaler, den daglige kontakten, evalueringsskjemaer og brukerundersøkelser er metoder som brukes i vurderingsarbeidet.

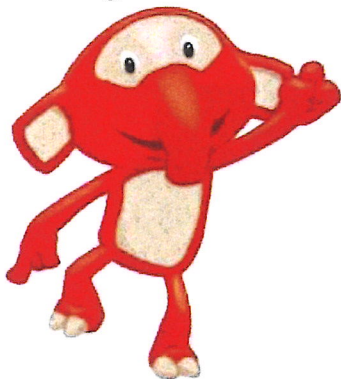
BARNS erfaringer og synspunkter inngår i vurderingsgrunnlaget.

Gjennom samtaler med barna får vi ansatte innsikt i deres opplevelser og tanker, og hjelper dem til å sette ord på egne erfaringer. Barna får delta i evalueringen av sitt leke- og læringsmiljø og opplever at de blir tatt på alvor.

Vurdering er viktig for å kunne fornye virksomheten og barnehagen som helhet.

Systematisk vurderingsarbeid legger grunnlaget for barnehagen som lærende organisasjon.

Barnehagen som organisasjon bærer på tradisjoner, sammensatt kompetanse og taus kunnskap som er viktig å sette ord på og reflektere over, for å kunne legge grunnlaget for videre kvalitetsutvikling.

Vi bruker bilder, ulike skjemaer og observasjonsmaterieil som dokumentasjon, og til vurdering av arbeidet vårt.

Hva som skal vurderes, hvem som skal delta i vurderingsarbeidet, hvordan og når finner du på neste side.

VURDERING 2025/2026

Her kommer en oversikt over det som skal vurderes kommende barnehageår, hvordan det skal gjøres, når og hvem som skal være med på vurderingen.

HVA SKAL VI VURDERE	VED HJELP AV	NÅR	ANSVARLIG
Språk og sosial kompetanse	Observasjonsskjemaer som «Tras» «Alle med» og lignende.	I forkant av foreldresamtaler	Primærkontakter
	Praksisfortellinger på avdelingsmøter og personalmøter Pedagogisk analysemodell	Kontinuerlig	Personalet
Realfag	Bevisste ansatte som bruker realfag i dagligtale	Kontinuerlig	Personalet
Språk	Ansatte som er bevisst på språkstimulering	Kontinuerlig	Personalet
Barn – voksen relasjoner	Praksisfortellinger på avdelingsmøter og personalmøter	Kontinuerlig	Personalet
	Relasjonskartlegging	Oktober 2025 Mars 2026	Personalet
Lek, vennskap og barns medvirkning	Barnesamtaler	Januar 2026	Personalet
Lek	Refleksjon i personalgruppa	Kontinuerlig	Personalet
Årsplan	Foreldremøte og personalmøte	April / mai 2026	Foreldre/personalet

